

Plymouth, Pa., 17 Balandžio.

Jau daugiau kaip pusė metų Suvienytų Valstijų žmonės dejūja darbo nustoje bei jo negaudami. O jei kur dirbo ir dabar dirba, tai darbas mažas ir jo užmokestis tokia mažas, kad tankiai nei ant valgy-mo nebeuždirba. Ir kur uždirbti: per nedėlią dvi tris, o kartais ir vieną dieną dirbdami. Žmonės didei nuvargo, nubiednėjo ir nusiminė taip, jog vienam prisieina badas kentėti, o tuli nebegalėdami aprupinti savo skaitlingų šeimynų reikalingiausiais gyvenimo dalykais, pasidaro išz didelio rūpesčio sav galą. Ta kieta bedarbės ranka nemažai ir lietuvių spaudžia. Ją skaudžiai pajautė netik prasti darbininkai, bet ir biznierių: shtornikų, saliuonikų ir kiti. Daug lietuvių darbininkų, kurie, turėdami gerus darbus, barstė pinigų su abiem rankom į visas keturias puses ir nieko nesirupino apie rytdieną. Toki žmonės pasijuto dabartiniame laike didelėje bėdoje esą: darbo nėra, pinigų nėra ir švilpauk, kad nori, o pavalgyti reikia, dar ir išzgerti širdis trokšta iš seno papratimo. Kurgi toki vargūliai dės — eina su knygėmis pas pažįstamus shtornikus ir meldžia jų, kad būtų ant bargo maistui reikalingų dalykų ir kitų daiktų iki neprasidės darbai. Shtornikai, jūs pažindami ir zinodami, kad, gerai darbams einant, jie šiaip taip užsimokėjo į shtorą, pusiau pasitikėdami, pusiau pasigailėdami, dūda jiems visoko. Tokių kostumerių ir saliuonikų daugiausiai turi. O kiek tokių yra, kurie su šeimynomis arba neseniai iš Lietuvos atvykę, ar dėl tų kitų priežasčių negalėjo pasidėti cento dėl taip vadinamos jūdės dienos, o gyventi reikia. Geri žmonės, žinia, uždirbę atsilys, kam bedarbės laike

bus įsiskolinę, bet vis bus vargo, nes skolą padaryti lengva, ale ją sugrąžinti yra gana sunku. Žodžiu, bedarbė visus prispaudė, visiems dūda savę jausti. Lietuvoje žmonės ant laukų gyvendami niekados nestokūja darbo — vis jie atranda sav šiojį bei tokį užsiėmimą. Tenai jų darbininkų daugiau, jų darbas yra menkliau apmokamas. Cziagi shtoj brėkeris bei dirbtuvė, kuriame dirbai — ir žmogus kitoniszkių rankų darbo neturi, esi visai dykas, liūšas. O jeigu dirbi per nedėlią tik kelė valandų ir už tas gausi užmokestį pagal daugumą darbo nuveikimo. Tadgi czia, jeigu tik žmogus turi darbo, tai ir už dirbi. Czia jau darbininkas nesikankis visą dieną už kokią dvidesim-tį centų, kaip kada yra Lietuvoje, kur žmonės, negaudami geresnio darbo, trisias nū saulės užtikėjimo iki nusileidimui už penkioliką kapeikų. Užpūlė bedarbė, mūsų broliai amerikiečiai švenczia per czielus mėnesius. Išz to liūsaus laiko, sloginanczio žmones medegiszka, galima buvo jau daug pasinaudoti bei pralobti dvasiszka, ypacz mūsų tautiečiams, kurie tame dalyke yra dar gana biedni, yra lyg pauksčiai, kuriems nors kuniszkių spēkų pakaktinai būtų, bet turėdami per trumpus sparnus, negali pasikelti nū žemės ir liūšiai su kitais pauksčiais skrajoti po gryną orą. Nemažai yra tarp mūsų tokių, nekalbant jau apie angliszka kalbą, kurie nemoka skaityti arba raszyti, yra visai akli ir tokiu budu negali be svetimo pagalbos nei su savo artymais, Lietuvoje esancziais, pasidalyti maloniais žodeliais. Nevienas buvo pamislyjęs nuplėszti nū savo akių aklybės plėvę, ke-tindamas per tą liūšą laiką iszmokti skaityti bei raszyti ir buvo nusipirkęs ele-mentorių arba plunksną; buvo

užprasžęs savo draugą bei pažįstamą, kad jį mokintų. Bet kur tav — sykj, kitą pabandė ir padėjo viską į kertę. Meiliau jam buvo kortomis muszti, po saliuonus ir shtorus pasibastyti arba kur ant ulyczios kertės pažiopsoti. Žinia, rasime ir tokių vyrų, kurie bedarbės laiką apvertė ant didesnės naudos, kaip kada geriausiai darbams einant, nes ant apsiszvietimo, kuris nesz netik jam pacziam turtą iki grabo, bet ir jo vaikams — juk tam-sus tėvas netik, kad pats negali apszviesti savo vaikų, bet taipgi, nieko nenumanydamas apie mokslą, nesirupina atidūti jų į atsakanczią mokslinę, o kad ir atidūda, tai negali prižiūrėti, kad jo vaikai gerai mokintus.

Sugrįžus geriems darbams, nevienas gailėsis perleidęs ne-naudingai daug brangaus laiko, bet bus per vėlu, kas perėjo, nebegrįsz, o prie rankų darbo nuvargusiam, rodės pasilsėti ir mokintis dar labiau nesinorės. Laimingas žmogus, kuris praeitės nesigaili, o ateitėje turi viltį.

Dėkavodami savo broliams už korespondencijas ir žinias ir praszydami maloniai tolesniai szelpti jomis „Vienybę“, meldziame taipgi nesuvelyti ir nepasendyti jų, bet kūgracziausiai paraszyti ir tūjaus prisiųsti į Redakciją, padūdami savo tikrą vardą, pravardę ir adresą. Pasiraszyti po savo rasztu gali kaip kas nori, bet Redakcija turi zinoti tikrą raszėjo pravardę, kurios niekam neiszdūs. Tadgi praszo-me nepikti, kurių korespondencijų, be pasiraszymo tikrų pravardžių, visai nepatalpiname arba labai sutrumpiname, nes kitaip Redakcija pati gali daug nukentėti.

Tik ką iszėjo išz po spaudos kniga, talpinanti savyje dvi didei gražias ir pamokinan-

czias apysakas — *Isz po budelio kalavijo ir Kajimas*. Prie szių apysakų negali lygtis visos gražios Magelionos ir Katrukos, tadgi kurie mėgstate gražius pasiskaitymus, galima ją persitraukti. Kniga nemaža, nes turinti 257 puslapių. Kasztūja 40 c.

„Saulė“, vedus lietuvių per ilgoką laiką ant pikto arba, kaip ji pati N 15 prisipažįsta, tarnavus velniui, dabar nori pradėti tarnauti Dievui, mokindama lietuvių szvento tikėjimo. Ką jau pereitame numeryje ir pradėjo, patalpin-dama evangeliją ir trumpus pamokinimus. Tik tai bėda, kad evangelija yra labai sudarkyta, ką nemaž katalikiszka bažnyčia nepavelija. Turbut nėsas kunigas W., „Saulės“ cenzorius, uždavė jai pakutą padaryti tūs katalikais, kuriūs savo tardo- daikomis išz kelio iszvedė. Tik abejotina, ar lietuviai norės turėti „Saulę“ už katalikystės skelbėją.

Isz Lietuvos.

— Ve, ką raszo mūsų nū Krazių korespondentas apie pasekmes Krazių skerdynės: „Apie Krazius vis dar negalime viską aiskiai žinoti, norint netoli nū jų esame. Dar dabar dasizinojome, kad iszgėdintų per kazokus mergaičių ir moteriszkių daugiau kaip keturi szimtai. Žinoma, pusė jų ginas, verkdamos, dėl ne szlovės... Kas bus toliau išz tos parapijos ir tų mergaičių: žinia kad yra neszczios ir baugios nors ir slapstysis, bet vis treczia jų dalis gimdys kazokus. Tik dūk Dieve, kad tos mergaitės dėl gėdos nepradėtų laužyti penkto Dievo prisakymo...“

Dėlko tai Kauno gubernatorius Klingenbergas užleido ant Kraziszkių moteriszkių Kazokus? O tai dėlto, kad,

1894 mete, prisakstė apgarsinimus prie szpitolių, kad vestų katalikai maskalkas ir katalikės tekėtų už burliokų ir szliubus imtų tik cerkvėse. Prizadėjo tiems, kurie taip padarys dideles pasogas dūti. Bet katalikai ir katalikės nepaklausė ir nei lokamijos didelių pasogų, nei cerkvės ilgakarcio kunigo, nei tų jų raugu dvokanczių maskalkų panelių.

Dabar Rasiainių sprauņikas atsisakė nū tarnystos. Tą Kauno barbarą, pagirtą visoje Maskolijoje, dėl nusiteisinimo priesz visą svieta, perkėlė caras į Permos guberniją (Siberiją) už gubernatorių, o jei ant to nesusigadys, tai bus nušiuštas ant Kaukazo taip pat už gubernatorių.

Vilniaus general-gubernatorių Orzevskį perkėlė į Varšavą už general-gubernatorių, ant Gurkos vietos. Taip pat girdėtis, kad ir ministrą, kuris prisidėjo prie Krazių nelaimės, atstato nū valdžios. Į Kauną, kaip girdžiame, pribus ant Klingenbergos vietos paties caro giminaitis, kniazis, dėlto, kad čia yra pirmos kliasios tvirtynė ir bijo, kad į tūs naujus staldus Prusų kiaulės nesulystų. Dabar girdėtis, kad kražiszkiams pareis manifestas, gal ir tiems, kurie dabar izlenda izpo ledo, nės barbarai maskoliai turi ir ant ano svieto valią, nės Aleksandra II, kokį ten Vasilių, miestę Sivastopolyje, 200 metų buvusį įrašytą į szventųjų knygą, užsirustinę ant jo, izbraukė jį iz sz knygų, o įrašė į vagilių knygą. Tokiu budu szventasis, buvęs 200 m. dangaus linksmybės, papūlė į pragarą. N.

— *Suvalkų rėdyba.* Lietuviszka dvasia kaip ant mielių auga. Izstolo žiurint, rodo, ji labai pamazi bujoja, bet jei prisiziūrėti iz arcziaus, patemysim, kad jau ji milzi-

niskai sudužojo. Tą jos paugėjimą geriausiai rodo tankiai izdygstanczios vienur ir kitur įvairios draugystės su lietuviszkais siekiais. Jei atsiranda draugystės kitose vieszpatystose, ne Maskolijoje, nėra tas taip dyvinas daigtas, nės ten turi daugiaus lūsybės, bet jei tas darosi Lietuvoj, prislegtoj, sziaurės baidyklos letena, kur stengiasi mus laikyti kūdidžiausioj, tamsoj, ir ginti nū apszvietimo, kad mus tamsius lengviaus būtų sukrauti į su-maskolinimo koszą, jeigu, sakau, Lietuvoj, prie tokių aplinkybių atsiranda susipratimas ir drąsa įsteigti tautiszkas draugystes, tai gi, ar ne gerokai paszokėjo lietuviai į priszakį?

Neseniai gavau žinią, kad antrą dieną Velykų užsimezgė tuloj, vietoj, Suvalkų gubernijos nauja lietuviszka draugystė — „Sietynas“. Siekiai ir jieszkiniai tos draugystės taip man gražus pasirodė, o pradžia tokia puiki, kad asz pasiryžau parasyti apie ją kelis žodžius, geisdamas, kad tokių draugyszių kūdaugiausiai Lietuvoje privistų. Vienyte-liu siekiu draugystės yra platinimas lietuviszės. Platinimą lietuviszkos dvasios sąnariai pradės savo paczių tarpe: prenumeravos kasztais draugystės kaip galint daugiaus lietuviszkų laikraszczių ir užves lietuviszką knygyną, iz kurio galės kiekvienas sąnarys naudotis. Apsirupinę apie savę, sąnariai pradės leisti spindulius lietuviszės į tarpą savo pažistamų: prideryste kiekvieno sąnario yra izspardūti kūdaugiausiai lietuviszkų knyguczių, kurias gaus iz draugystės. Visūtinų susirinkimų draugystė kiek galint darys mažiau-siai, kad kartais nesuvūstų nevidonai. Visas valdymas draugystės bus pavestas keliems vyrams — vyrszinįkams draugystės, kurie turės kūtankiausiai susieiti ir apsvarstyti visus reikalus draugystės. Vyrszinį-

kai akylai dabos vienas kitą, taip, kad nevienas negalės užslėpti savo žingsnių veikaldse draugystės. Kaka bus draugystės izde daugiaus pinigų, vyrszinįkai daugumu balsų paskirs ant kokio nors lietuviszko dalyko, taip, kad paszelps pinigiszkai visokius užmanymus, kurūs matys esant naudygais Lietuvai.

Įsimokėjimas į draugystę yra mėnesinis. Bet kad sąnariai yra nelygus pagal turta ir pagal prisiriszimą prie lietuviszės, tai ir mėnesinė mokes-tis yra nelygi. Kas nori vadytis „garbės sąnariu“, tas moka 4 rublius už priėmimą į draugystę, o paskui kas mėnesis užsimoka po 2 rublių. (Iki szioliai draugystė turi vieną garbės sąnarį — p. Meszkutį). Paprastieji sąnariai dalinasi taip gi į tris kategorijas: kas nori prigulėti prie pirmos kategorijos, turi kožną mėnesį užsimokėti į draugystės kasą po rublį. Sąnariai antros kategorijos moka ant mėnesio po 50 kapeikų; sąnariai treczios po 20 kap. Virsz to sąnariai szijų trijų kategorijų, turi užsimokėti už įsiraszimą į draugystę po 50 kap.

Da vienas, kitur negirdėtas yra daigtas draugystėje „Sietyno“: jos sąnariai prizadėjo „netik neger-ti, bet ir neragauti“ degtinės ir alaus, taip, kad ji yra drauge lyg ir blaivystės. Vienok izszizadėjimas nugirdanczių gerimų nėra condicijo sine qua non. Berods girtūkliai, arba tankiai pasigerentieji gali prigulėti į draugystę. Katras gi apsijsima visai negerti degtinės, daro prizadėjimą draugystei, kad toliai ir toliai visai neragaus nugirdanczių gerimų. Į szią draugystę iz pirmos dienos įstojo keliolika sąnarių, kurie įsimokėdami už įsiraszimą į draugystę ir sudėdami mokesnį už pirmą mėnesį buvimo draugystėj, sumetė izdinįkui (kasieriui) arti 20 rublių.

Kiekvienas sąnaris prasimanė sav kitą pravardę (pseudoni-mą), kad jo tikra pravardė nesiraszėtų draugystės knigo-se.

Negalime abejoti, kad szia draugystė bus labai naudinga, jei tik turės atsakanczius vyrszinįkus, kurie gerai suprastų reikalus draugystės ir netingėtų pasidarbūti ant labo tėvy-nėi. Lai gyvūja nauja draugystė ir randa daugiaus pasekėjų Lietuvoje!

— Kada vienur dedasi kas gero, tai kitur turi kas bjauraus atsitikti, lyg kad izznai-kyti gautą gerą įspūdį (įskvar-bą). Kada vienoj, vietoj, susi-daro daili draugystė, tūm tarpu *Senapilėje* eina pesztynės, apie kurias bjauru ir klausyti. Žinoma yra, kad Velykų subatą žmonės renkasi izzvakaro į bažnyčią. Vieni ateina melstis, o kiti dukti. Baisiai nedailiai atsitiko szia Velykų naktį *Senapilėj*. Vieni vyrai, turėdami piktumą ant kitų, nulakdi-no vieną liuterionį ir kelis stacziatikius, kad jie sumusztų anūs nekencziamus vyrus. Ypacziai nemandagiai elgėsi liuterionis: nerasdamas, katrą jieszkojo lauke, įėjo jis su kepure į bažnyčią, neszdamasis vienoj rankoj peilį, o kitoj akmenį. Izšejęs ant szventoriaus gavo nū kas-žin ko akmeniu į galvą. Potam pradėjo musztis su vyrais ir panaktiniai nuga-beno jį ant galo į cypę. Zem-skiai viską tą matė, bet ir jie gavo užgurgulūt degtinės, dėlto nieko nesakė, pagaliaus no-rėjo nedūti panaktiniams ga-benti į pestungę. Aniems stacziatikiams atsiejo daug nelai-mingiaus: vieną iz jų vyrai užmuszė; nežinia, ar jis atsi-gaivelejo, ar jau jį po žeme pakasė. Jei jis ir neatgijo, tai už jį niekam bėdos nebus, nės jo kiszeniuje rado revolverį ir kaltą, kuriūm jis baisiai suba-dė galvą ir rankas vieno vaiki-no, kursai jam ant gatvės pa-

sipynė.

Vincuks.

— *Žagarė, Szaulių pav.* Ozia atvažiavo iš Kurszenų furmonas žydas, kuris, pats ant choleros sirgdamas, užkrėtė miestelį. Dabar taip cholera prasiplatino, kad po 15 žmonių ant dienos miršta. Cholera yra baisi, nės per tris adynas tik tai tveria. Žyvatūja, vemiamia ir miršta. Iš Joniszkės nulėkė ten asesorius su uriadniku, nuvežė prie lazarietų prietaisus, vaistus ir t. t. Ir kitos ligos kaip karsztinės, rauplės, vieszpatauja.

— *Mazeikiūse*, kur yra gelžkelio stacija, buvo gaisras per tas dienas.

— *Ant Szaulių link važiuojančių du vagiu žmonės pasivijo ir užmusė.*

Nezinia kodėl dabar nei jokių lietuviszkų knygų, nei laikraszečių negalima gauti, kontrabatininkai jų neatnesza. „Vienybės“ antros pusės pernykszečių metų daugumas negavo ir per tai nieko nežino, kas nū devynių mėnesių tenai raszoma yra. Ar taip smarkiai rubežius apstatytas ar kontrabatininkai pasileido? Tie, kurie laikraszečius per gromatas įsiraszo arba anas neapturi arba perplėsztas gauti.

Pas mumis jau sziluma pasidare, daugumas matė jau ir lekiancijas miszkines žąsis. Žmonės pradėjo vasariszkai rėdytis. Tik dar szilto lietaus neturėjome.

Mūsų garsingo rasztiniko Simano Daukanto darbai ir lenkams parupėjo, nės „Wisłos“ redakcija pareikalavo dabar placzios bijograpijos ir žinios apie jo darbus.

„Ruskaja Zizn“ raszo, kad „maskoliszkos religijos komisija iš pravoslavno sinodo

parundyjimo paskirta po prezidentyste Antapo Finlandijos ir Viborgo pravoslavno vyskupo dėl peržiurėjimo klausymo apie suvienijimą senų katalikų su pravoslavija jau savo veikalus pabaigė ir protokolus apie savo nusprendimus nusiuntė pravoslavnam sinodui į Petropilį. — Ką maskoliai per tūs senus — katalikus numano, asz nežinau. Bene bus tai tie katalikai, kurių parapijas Lietuvoje maskoliszkos miszios ir kitos maldos, o taip jau pamoks lai įvesti tapo. Bene bus czia dėl mūsų nauja bėda!

Vilniaus general-gubernatorius Orzevskis, 7 Kovo, į Petropilį pribuvo, (Kraj). Be ne bus ir tas kaip ir Kauno gubernatorius Klingenbergas dėl Kražių reikalo paszauktas.

Sulyg rudeniui pernykszečių metų iš Virženų iki Retavai Žemaicziūse per 3 mylias ėjo szoszėjas (plentas), bunantis savaszia kunjgaikszczio B. Oginskio. Pastatė jį jo tėvas kunjgaikszczis Irenėjus, o ant tvirtumo zokono, nū 6 Liepos 1856 metų, pradėjo imti muitą, nū kurio išzvalni jo susiedus ukinikus, kurie pradėjo tą kelią taisyti, dūdamas jiems žetonus ant valno važinėjimo. Jau nū kelių metų tie, kurie žetonus gavo, nustojo kelius taisyti. O kad valdzia atsikreipė prie p. Ogin., idant toliau plentą taisytų, tas praszė, idant nū ukinikų valdzia žetonus atimtų. Valdžia tame dalyke atsisakė, o kelią liepė vėl taisyti, o kad kunjgaikszczis to nenorėjo daryti, tai valdzia szoszėją pakasavojo (Kraj).

Keliai dziusta, žmonės pradėjo laukus arti, bet tik tai po sausesnias vietas, po smeltynes. Gužucziai, kregždės jau atlėkė. Tie, kuriems paszaro truksta, nors nėra dar žolės į

plikus laukus leidžia bandą.

Karsztinės ir rauplės pradėjo atsirasti apie Joniszkį, Gruzdzius, Skaisgirį, Žagarę, Szaulių pavieta.

Medalių dirbtuvėje Otto Oertelio, Berlyne, Golnowstrasse N. 11 A. pradėjo siuntinėti sidabrinis medalius sidabro rubliaus didumo su vokiszku ir maskoliszku paraszu: „Lai buna sutaisyta Maskolijos ir Vokietijos tarpe deszimmetinė prekybos sutartis dėl abiejų giminių laimės! 8–20 Kovo 1894 m.“ Ant antros pusės du paveikslu Aleksandros III, o po jų Vilhelmo II iš profilio su paraszu abejose kalbose aplinku: „Aleksandra III, visos Maskolijos imperatorius, Vilius II, Vokietijos imperatorius“. Turbut iš to nemenkai turi džiaugtys netiktai Prancuzija, bet ir mes (??) Galės dabar mus suvisu nusmaigti, nės karės nebus.

Laukininkai vienok turi viltį, kad javų prekyba eis puikiai po to kongreso taip, kaip pora desetkų metų atgal, kada Nemunas buvo pilnas prusiszkų botų; kada Nemunas buvo lietuviszku keliu į Prusus, o garlaiviai ėjo kiaurai per rubežius. Tada po Kaunu ir po kitus Nemuno ūstus buvo botų vitinių (masztų) taip daug, kaip medžių girioje, o berlinkų ir kitų valcežių daugybė. Mūsų žmonėms prie prekybos dabar pripratus, o rubežiui atidarius žydai labai nesidžiaugia, nės negalės taip žmones mauti. Pirmiau mūsų javus pigindami, galėjo žydai nebutus daigtus apie rubežiaus muitą kalbėti, bet dabar tas nenusidūs, kitaip atsitikus, nebegalės sudrumstame vandenyje žuvių gaudyti.

— *Iš Kelczijų.* Kelczijų seminarijos padegiką, Povylą Govronskį maskoliai, iszkvote viską, pasodino Tvorkūse be-

proczijų namūse. Neseniai atvažiavo ten ministeris Durново, peržiurėdamas namus, ir liepė sav perstatyti tą buvusį klieriką — padegiką. Gavronskis, stojęs prieš ministerį pasirodė turinczių pilną protą ir praszė, kad jį atidūtų po sudu. „Asz parodysiu, kalbėjo jis, kad patys augszti czinovnykai prikalbėjo manę prie to viso, ką asz dariau, o dabar tie patys czinovnykai pasodino manę į beproczijų namus“.

Ministeris nieko neatsakė, o Gavronskis su sykiu dingo nežinia kur. Tvorkūse szneka, kad maskoliai jį prigirdė; Varszavoje gi — kad jį uždarė Varszavos citadelėje, idant negalėtų niekam nieko iszdūti.

Sziadien jau visi mato, kad Gurkos skundai buvo neteisingi. Gurka verczia kaltę ant savo czinovnykų, czinovnykai ant Gurkos... Ir vėl maskoliai visi nekalti: kalti tik kunigai, kuriūs dar ir dabar laiko uždarę. Grazi gudiszka teisybė!

Iš Kitur.

— *Suvienytos Valstijos.*

— *Uniontown, Pa., 11 Bal.*

Straikieriai kariauja: susirinkę 400 apginklūtų vyrų, įsilaužė į tulą pabirką, kame 60 darbininkų darbavosi. Dirbantieji darbininkai, pamatę straikierius, persigando ir pametę darbą subėgo, jieszkodami apgynimo, į kompanijos liogerio namą. Straikieriai, apstoję namą, pareikalavo darbininkų iszdavimo. Kompanijos liogeris, nors ir atsisakė nū iszdavimo, tacziaus, budamas menkai apginklūtu, pasidavė straikieriams, kurie, paėmę 60 darbininkų, visaip jūs iszmeizė, iszgėdino ir pristatė prie savo pulko. Straikieriai yra ant visko pasirengę ir bijoma, kad prie susidurimo jų su karieiviais neįvyktų kraujo praliejimas.

— *Buffalo, N. Y.* Pereitą nedėlią gaisras netik, kad padarė bėdies ant milijono dolerių, bet dar prazuvo jame iš darbininkų į 30, kurie buvo darbu užimti ant kelinto fabriko gyvenimo, kada ugnis atsirado ir nebespėjo išbėgti.

— *Baltimore, Md., 10 Bal.* Tapo suaresztavotas Joe Foster su savo mylimąja, graži 22 metų mergina, Etta už tai, jog jie auksinius pinigus paskutę bei papielavoje iš krasztų, išleisdavo į svieta tarp prastų žmonių. Suaresztavojus, atrado pas jį auksinių dulkių, nuskustų nū pinigų, į \$40 vertės. Lengvas buvo uždarbis, bet kasžin kaip su pakuta bus.

— *Hazleton, Pa., 16 Bal.* Susimuszė pasażieriszkas treinas su nepasażieriszku. Vienas vyras tapo užmusztas, o dvylika sužeista.

— *Birmingham, Ala., 15 Balandžio.* Sustraikavo visos apylinkės darbininkai, skaitliu į 8000. Randas bijodamas, kad straikieriai nepradėtų neramumų daryti, atsiuntė į miestą stiprią kariūmenę.

— *Indianapolis, Ind., 12 Balandžio.* „American Protective Association“ laikė metinį susirinkimą, ant kurio pribuvo 100 delegatų, reprezentavojanczių tiek-gi ložių (loge). Pasznekejimai ant susirinkimo buvo sekretni. Tacziaus susirinkusieji išsireiszkę, kad A. P. A. kovojanti iš visų galių, kad nei vienas katalikas nebutų išrinktas į valstijos urėdinikus. Sąnarių Asociatijos jie skaitą Indijanos valstijoje į 15,000, tadgi jie galią visas kitas partijas pergalėti, pastatydami savo kandidatus ant urėdinikų.

Didelė musza.

Montevideo (Brazilijoje) 15 Balandžio. Kaip jau buvo raszyta, kad insurgentai vis dar laikos pietinėje Brazilijoje ir nenori pasidūti valdžiai. Bet vis jiems blogyn eina. Sztai prie užpūlimo miesto Rio Grande do Sul insurgentai prikiszo savųjų 350, iš kurių vienus ant vietos užmuszė, kitus mirtinai sužeidė. Tūm tarp valdžia paklojo savųjų tik 100 kariūvių. Po tai nelaimingai muszai, daug insurgentų išbėgiojo į kitas kaiminiszkas vieszpatystes.

— Belgijos karaliaus dukte Klementina, 22 metų amžiaus, išspraszė nū savo gimdytojų pavelyjimo įstoti į klisztorių.

— *Valencia (Ispanijoje) 11 Balandžio.* Užpūlė neprieteliai katalikiszko tikėjimo ant piligrimų, keliaujanczių į Romą ir baisiai jį sumuszė, į szimtą sužeisdami. Laike užpūlimo norėjo Madrido vyskupą su peiliu nudurti, bet ant laimės, tik drabužius perdurė, o paties vyskupo nesužeidė. Taipogi išdauzė su akmenais karietos langus, kurioje Sevillos arcivyskupas važavo ir Valencijoje vyskupo palociaus langus iszmuszė.

— *Roma, 13 Bal.* Arti prie Colizėjaus atrasta yra bomba. Keletas aptartų žmogyszių suaresztavota. Visame mieste didelis žmonių sujudimas.

— *Mislyjo, kad žydas vaiką papjovė.* Miestelyje Berente (Prusūse), 11 Bal., tula moteriszke pardavė žydui ozką ir liepė savo devynių metų dukterei ją jam, nuvedus, atidūti. Bet dukte motinos paridūtą ozką pardavė ant kėlio kitam žydui ir, bijodama, kad negautų nū motinos lupti, negrižo namon. Žydas, nesu-

laukdamas ozkos, nuėjęs paklausė moteriszkes, kodėl jam ozką neatvedė. Moteriszke nusistebėjus suriko ant žydo: kaip tai, mano mergaitė tav ozką nuvedė, tu padukėle ir mergaitę su ozka paskerdė. Szis moteriszkes saprotavimas per vieną minutą sujudino viso miestelio krikščionis, kurie buvo jau bepradėdą žydus pjauti, kaip pasikavojusią mergaitę atrado ir tūmi užkaičius žmonių kraują atauszino.

— *Praga, 10 Balandžio.* Tarp straikūjanczių anglekasėjų ir policijos įvyko smarkios musztynės, kuriose nemažas darbininkų skaitlius tapo sužeistas.

— *Florenc, 10 Balandžio.* Czia svecziaujanczią Anglijos karalienę Viktoriją atlanke Italijos karalius Humbertas su visa savo szejmyna.

Mūsų praeitės ir dabartės paslaptys.

Tikrų atsitikimų apsakymas.
paraszė Aleksandra Gužutis.

IV. ODNODVORCŲ BUVIS

Draugystėse odnodvorcų buvo mažas skaitlius ukininkų, gyvenanczių ant poniszkos žemės, o da mažesnis jų burelis gyveno ant savo tėviszkių, visas sąnarių daugumas tų draugyszių neturėjo tvermingos vietos savo buvimo, nės, kaip rankpelniai ir tarnai, dvarūse ir miestūse, gyveno visoje Maskolijos plotybėje, dėlto tų žmonių suradimas, iszemimas mokeszių ir pristatymas į kariūmenę buvo dideliai nelengvas.

Noris vyresnybė ir atsiuntė knigas dėl užraszymo priimtų mokeszių, bet niekam nerupėjo persiliudyti ar priimti pinigai czielybėje įraszyti į knigas. — Starszina su rasztininku, lupė nū odnodvorcų kiek nevertai, o mažai ką įneszdami į

vyresnybės izdą, pinigus aplaistytus prakaitu ir krauju aptusztėjusių vargdienių, pasisavindavo ir iszleisdavo ant girtybės ir paleistuvystės. — Prie tokios rėdos, odnodvoacai įėjo į dideles skolas. — Mažą skaitliū, gyvenanczių ant vietos ukininkų, policija spaudė mokėti, o paszalaicziai-gi odnodvorcai kaip įmanydami stengės pasislėpti ir iszsisukti nū mokeszių ir kariūmenės. Vi si urėdnikai policijos, nū kluczvaiczio iki sprauņkui, peszė nabagus odnodvorcus. Valdžia kiekviename mieste paeiliui ėmė iš tukstanczio duszių po 10 rekrutų, o kiekvienas atidavimas anų kasztavo odnodvorcams didelius pinigus. Pirmiausiai reikėjo užmokėti policijai už pagelbą rekrutų suėmimo, o paskui prie atidavimo suimtų žmonių į kariūmenę už tą, kad jį pripažintų vertais to lemtumo, turėdavo užsimokėti: daktarui, kariūmeniszkam priimtojui, strapeczui, sekretoriui ir rasztininkams, o ant galo reikėjo užmokėti izdui vyresnybės už kozną atidūtą rekrutą munderpinigių, maistpinigių ir algos, viso labo apie 30 rublių.

Rekrutų ėmimų nebuvo jokios teisybės, nės kada sušpėjo pasitrauti arba iszsipirkti žmonės giminių, turinczių daug vyrų, tai atidūdavo į rekrutus paskutinį sunų tėvų arba vienaitį naszlės, maitinantį savo motiną.

Vaitojo ir verkė nelaimingi odnodvorcai, neszdami sunkų jungą, vargingo savo buvio. — Neturėjo jie jokio užtarėjo ir globėjaus, o varginami galejo tik kalbėti: „Dangus augsztas neįlypsi, — žemė kieta neįlysi“.

Iš valdžios paliepimo, 1842 metų, buvo naujas odnodvorcų suraszimas, o 1843 m. odnodvorcų draugystės padūtos valdžiai apskritinių virszininkų karaliszkų turtų. Džiaugės iš to nabagai odnodvorcai,

mislydami, kad turės kokį nors užstoįmą, bet greitai dafirė; jogiai „Dievas augsta, o ciesorius toli“.

Apie tolesnį klotį odnodvorcu, sekancziai apsakysiu.

V. PRĖKIAVIMAS ŽMONĖMIS.

Tūjaus po atidavimo odnodvorcu draugysčių rėdai virszinikų, karaliskų burtų, prasidejo pas mus žmonių pardavinėjimas. Kadą Anglija ir kitos apszviestos ponystės naikino vergybą ir persekiojo nedorus vergų prėkėjus, tada tasai pekliškas įsimanymas pražydo Lietuvoje. Pasakysiti, kaip tai galėjo būti, nės Europoje seniai nėra vergų? Ir asz taip sakycziau, kad savo akymis nebucziau veizejės ant to lėto veikalo. Tikrai buvo prėkionė žmonėmis, o noris szitas nedoras darbas atsilikdavo kitoniszku budu, kaip pardavimas murinų Aprikoje, bet lygiai czia, kaip ir ten ta bjauri prėkionė atneszdavo pelną prėkėjams, o nelaimę pardūtiems.

Praszau paklaustyti: —

Maskoliskų įstatymų daleista buvo szimtverstynėje ryboje nū prusiszko rubežiaus, vietoje ejimo į kariauną mokėti 300 rublių, toliaus 100 verstų negiliavo tie įstatymai, ten jau reikėjo kožnam už savę atlikti kariumeniszka prigulėjimą arba pristatyti samdinį. Maskolijos gilumoje daug buvo turtingų valsezių, kurie nenorėdami dūti savo vaikų ant vargo į kariauną, samdė už anūs paszalaiczius žmones, norinczius tos baltos dūnos. Maskolijoje samdinį kai kasztavo dideliai brangiai, todėl iszsirado gobus prėkėjai, kurie, uždė, kad isz to gal buti didelis pelnas, atvaziavo į Kauną, jieszkoti samdinį. Pirmūju isz tų prėkėjų pasirodė burliokas, vadinamas Amosas, kuris pradėjo rūsztis apie samdimą, norinczių už kitus tarnauti. Amosas patsai vienas, negalėdamas surinkti samdinį apstą burį, priėmė

į draugystę ir pagelbą žydus, kurie malonėdami lengvo ir didelio uzdarbio, pradėjo visur landyti ir kalbinti samdinį. Ponai nenorėjo savo žmonių persamdyti, o kitaip sakant pardūti, karaliskai valscziai ir mieszczionių dragystės taip-gi neleido savo žmonių į samdinį, dėl to musų žydėliai, pasijieszkoję proto po sabaline kepure ir jarmulka, datyrė, kad tame veikale turės didžiausią klotį pas nelaimingus odnodvorcus, neturinczius jokio užtarymo.

Prie atidavimo samdinį į kariauną reikėjo:

1. Pritarimo samdinio.
2. Raszto samdinio nū tėvų, pavelyjanczių savo vaikui pasisamdyti.
3. Draugystės isztarmės (prigovor) apie daleidimą pasisamdyti į kariauną. Ant tos-gi isztarmės reikėjo paraszų dviejų treczdalių draugystės sanarių, starszinos, rasztiniko ir apskritinio virsziniko karaliskų turtų.
4. Užmokėti draugystei 50 rublių dėl atlikimo mokeszių prigulinczių nū samdinio. —

Regis įstatymai gana norėjo aprubežiti tą veiklą nū visokių piktadėjyszių, bet nei vienas tiesdarys negal isznaiškėti įstatymų peržengimo, jeigu yra nedoras tų įstatimų sargas.

VI. FIRMASIS TURGUS.

Tolesnis atsitikimų apraszimas meta tamsą szaszeli ant urednikų pabudžio ir sziaip žmonių, dėlto nenorėkite iszreisztkimo: kur dėjos apraszomi dalykai ir kaip vadinos veikentieji, nės tai suvisu yra nereikalinga. Gana žinoti, kad apraszomi veikalai tikrai buvo Lietuvoje.

Prie dideles ulyczios, pavietavo miesto, stovėjo gražus namai, kuriūse gyveno apskritinis virszinikas karaliskų turtų, „Okružnoi Naczelnik“; buvo ten daugel puikių seklyczzių syecziams ir dėl patalpinimo

pono virsziniko, jo giminės, dvariszkių ir kanceliarijos. Ponas virszinikas dideliai mėgdavo puikiai elgtis, o noris emė metinės algos 700 rublių, vienok gyvendamas kaip didžiausis ponas, mokėjo už namus savo buviui 300 rublių, o už laikę paczią, vaikus, seną tetą, dvi jaunas giminaites, vieną giminaitį, keletą rasztinikų, akmistrinę, lekajį, kukorį, tris tarnaites, du pasiuntiniu, „roszsylnus“, vezeį ir ketvertą arklių. Prie tam, ponas virszinikas turėjo dūti dovanas, vyresniems už savę urednikams, o patsai lubidavo pakviesti sveczius ir daryti ne bile kokias besedas, „balius“, taip, kad vienas vakaras kasztūdavo keletą szimčių rublių, o tokių-gi vakarų buvo metūse ne mažai. Užtiesa, 700 rublių metinės algos buvo ganetinai virszinikui, taip lygiai, kaip svaras tabako bernui, rukančiam tiktai pipkę per trejus metus. Dėlto nedyvai, kad ponas virszinikas, malonėdamas iszmisti, kaip įmanydamas pelinėjo.

Įeikim į seklyczias, kuriose gyveno patsai ponas virszinikas. Pirmoje seklyczioje buvo du langai, ant aslos užtiestas didelis kauras, stalas apkrautas visokiais niekniekais, noris brangiais, bet visiszka nenaudingais; kanapa ir keletas gražių kresių, o lovos užtiestos žalia szilkinė dengtuve. Isz tos ējo seklyczios duris į antrą seklyczią, kur trys langai, kanapa, kresios ir stalas apdengtas žalia gelumbe, ant kurio adininikas, prietaisai reikalingi raszymui, kruvos visokių popierių ir užpeczytytų gromatų. Prie to stalo ant puikios kresios sedėjo ponas virszinikas. Buvo tai žmogus persirites per ketvirtą desetką metų, su apszarmūtais plaukais, o veidas jo kaip merū pilnatį rodė puikybę, pilkos gi akys greitai lakstė rasztų eilomis, stomo buvo augszto ir ga-

na pilvotas. Virszinikas, atpleszdamas gromatas skaite ir ant kožnos raszė reikalingą parokavimą. Užpakalyje sedinczio virsziniko, buvo duris į mažą puikų kambarį, kuriam grazi szviesbruvė pana, masinanczioje paveizdoje pusgulinti ant kanapos, skaite knygą. Meilingas tasai sutverimas, buvo vardu Joziulė, mylimoja giminaitė pono virsziniko, kuris valandomis atsikusęs į uždarytas kambario duris, su įtempimu klausės. Po keletą tokių pasiklausimų, davės girdėti isz kambario sidabrinis moteriszkes balsas „Mielas Ignaceli, asz laukiu tavęs!“ Ant tų žodžių, iszsireiszke pasimėginimas virsziniko veide, o jisai saldžiai atsakė: „Tūjaus ateinu, mano balandeli“.

Kada ponas Ignacas greitai pakilęs nū krasios, rengės eiti prie gražios Joziulės, tada atsiradė durys pirmos seklyczios ir įėjo žydas.

Sunus Izraėlaus jau apsenęs, ilgūse szabasiniūse apvalkūse, su jarmulka ant galvos, turėjo smailią nosį, užūdanczią rublį ir vilkiszkai žibanczią akis, matanczią per keturias sienas. Įėjęs į seklyczią, žemai pasikloniojo ponui virszinikui, kuris rustingai paveizejės, kas drįsta gaisžiti jam meilingą pasimatymą, užklausė:

— Ką nori Urviczas?

Urviczas dar žemiau pasikloniojęs atsakė:

— Jasny pan (szviesus pone), ateinu su geru reikalu.

Veidas virsziniko iszsigiedrijo, o jisai isztarė:

— Ką-gi pasakysi?

— Asz, norėdamas suteikti ponui gerą pelną, pasamdžiau keletą odnodvorcu į kariumenę ir praszysiu Jusų Mylistos, patvirtinti reikalingas tam reikalui popieras.

Pasakęs tą žydas, isztraukė isz užanczio storą popierių sandelį ir, padavęs anas ponu virszinikui, prakalbėjo:

— Už kožną galvą tų kala

kutų, ponas turėsi po 50 rub.

Vyršzinikas paėmęs į rankas popieras ir akylai anūs pervežęs, atsakė:

— Be vietinio persiliudyjimo apie isztarmių „prigavarių“, teisingumą odnodvorėjų draugystės, asz negaliu tų popierių patvirtinti.

— Ai ve! — „Vasze Vyso-ko-blagarodije“ (Augsztai gimęs pone), popieros yra teisingos, sudas karalaus Salamo-na, o starszina ir rasztinikas gal apie tą pasakyti.

— Ar girdi Urviczai, asz tav trumpai pasakysiu — isztarė vyršzinikas, — kad už kozną galvą turi užmokėti 100 „karbonėjų“ (rublių), ir be to nieko nebus.

— Ui givalt! tai dideliai brangiai. — Reikia užmokėti samdinėjui, sudėti 50 rub. pagalvių, atlikti ponui ir sekretoriui, dūti ką noris starszinai ir rasztinėjui odnodvorėjų draugystės, valgidinti ir girdyti samdinį per keletą nedelių, nuvežti jį į rekrutską komisiją, o ten apsimokėti daktarams, kariumeniszkam priimtojui, strapeziui, sekretoriui ir visai kruvai rasztinųjų rekrutskos komisijos, o ant galo ir pagalbinį, Jusų Mylistos, negali užmirsztiti. Po to viso neliks mums ir penkių rublių uždarbio nū kozno kalakuto.

— „Mnie vsio rovno“ (man vis lygiai) — Smarkiai atsakė ponas vyršzinikas. — Be 100 rublių galvos ne imsi.

— „Ant maine amonė“! (ant mano sąžinės), negaliu taip daug mokėti. Jusų Mylista, tegul bus 70 rublių.

— „Uberaisia“ (eik szalyn)! — pasakė vyršzinikas.

— Ką daryt — kalbėjo kasydamas galvą Urviczas. — Nėra ko derėtis su ponu, kad ir trotysiu, bet daugiaus nepriesztaraujant Jusų Mylistai, mokėsiu po 100 rublių už kozną samdinį.

— Taip ir kalbek, senas

sukeziau. Dabar eik prie sekretoriaus, te peržiuri popieras.

Žydas pasikloniojęs iki kelių, iszėjo, o ponas vyršzinikas džiaugdamas, kad atsitiko geras reikalas ir mylėmoji turės sodintus deimantais adininėjus ir auskarus; įslinko į kambarį, kur rado dideliai laukenczią gražią Joziulę.

Taip įvyko pirmasis turgus pardavinėjimo nelaimingų odnodvorėjų, o mūsų gadynės judosziai pasirodė daug piktesniais už savo patrijarką Iskarįjotą, kuris pardavė vieną tik Kristusą už 30 sidabrių, o szito laiko judosziai pardavė tukstanczius savo brolių. Te amžina gėda dengia paminėjimą tų žmonijos iszgamų.

(Dar ne viskas)

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— *Baltimore, Md.* Labai yra ramu ir linksmu ant szirdies, kad mūsų broliai lietuviai kas karts kyla augsztyt kaip tikėjimiskai, taip ir tautiszkai. Sztaiz sv. Kazimiero kareiviszka draugystė, nors jaunutė ir nuvarginta sunkiu bedarbės laiku, paspėjo pasipūzti ant szventų Velykų į puikius mundurius, o per rupestingumą p. kapitono M. Nariausko į trumpą laiką visi pramoko kareiviszkų privalumų. Szv. Velykos atsiprovinėjo labai puikiai ir tikrai lietuviszkai. Nū didžiojo czetvergo vakaro kareiviai stovėjo prie prisikėlimo grabo iki nedėlios ryto. Bažnyčia per tas tris dienas buvo adara ir pilna žmonių, kurie giedojo liudnas gavėnios giesmes. Pirmą Velykų dieną, ant 6 iszryto, kada lietuviszkiejie kareiviai kareiviszkomis eilomis įžengė į bažnyčią, nusztvito visų akys nū taip narsių kareivių vyrų. Ir teisingai, pažvelgus į jūs isz szalies, api- ma žmogų tai džiaugsmas, tai

liudnumas, nės primeni sav, jog ir mūsų bocziai buvo kareiviais, kurie per daug szim- tų metų, liedami kraują gy- giniojo tėvynės liūsybę.

Organizatorium draugystės buvo gūdotinas kun. S. Pau- tienius, už ką isztariame jam per „Vienybę“ szirdingą aczių!

Draugystės sąnaris.

— *Milwaukee, Wiss.* 9 d. Balandžio.

Gūdotinas Redaktoriau!

Noriu pranesztiti savo bro- liams, kad Milwaukee randasi lietuvių, apie kuriūs mažai kas žino. Czia yra ženotų dvideszimts viena pora, isz kurių keliolika jau 20 metų kaip czia gyvena. Vienūlika vyrų yra ženotų su lenkėmis, o deszimts su lietuvaitemis, o apie ketures deszimtis randas vienytypių, neženotų bei nasz- lių. Isz tų visų vienas laiko kriauczių sztorą ir saliuną, o kitas turi barber szopą; abu yra su lenkėmis ženoti ir apie lietuvisztę nenori nei zinoti. Kitigi visi yra prasti darbin- kai ir prastai gyvena. 6 d. szio mėnesio iszėjo isz proto 27 metų amžiaus lietuvis Jo- nas Liszkevyczia. Jis paeina isz Suvalkų gubernijos, Kal- varijos pavieto; jau 7 metai kaip czia gyvena pas savo ti- krą brolių Jūzų. Pirmiausiai jis pradėjo nebutus daigtus sznekėti, paskui keikti, giedo- ti, verkti ir nezmogiszku balsu rėkti ir viską daužyti. Per keturias dienas beperstojimo taip draskėsi ir rėkė. Dabar yra atidūtas į beproczių na- mus.

Simanas Abromavyczia.

— *Hazleton, Pa.* Atvykęs į Pittstoną antrą dieną Vely- kų ant lietuviszko szv. Anta- no draugystės baliaus, persiti- krinau, jog taip vadinami Szliupo pasekėjai yra bjau- riausi ir blogiausi žmonės. Asz jų iki sziam laikui nebu-

vau matęs ir prasziau pittsto- nieczių, kad man nors vieną parodytų. Szit, einant mums keliems, jau naktį, ant ba- liaus, sužibėjo ugnis po kojų ir revolverio szuvis suposzkė- jo. Persigandau, nės misly- jau, jog busiu sužeistas. At- sigavęs paklausiau savo drau- gų, kas czia? Szie atsakė, jog tai Szliupo mokintinių dar- bas. Antrą sykį taipgi ma- cziau, kaip trys minėto vado kareiviai sumusžė ant ulyczios vieną vaikiną. Kada vėl savo draugų paklausiau, dėlko jie tą vaikiną daužo, gal turi kokį asabiszką piktumą? Atsakė, kad tai yra jų amatas szaudy- ti ir musztiti visus savo brolius, kurie jų mosklą nenori priim- ti.

Parapijos dalykai dar labai blogai stovi ir nežinia kas ir bus.

Keleivis.

— *Freelandas Pa.* Po di- delei audrai ir vėtrai, vėl pas mus dangus prasztvito ir debe- siai iszsiskirstė.

Pakėlė parapija su kunigu provą, siuntė delegatus pas vyskupą, o kunigas kolekta- vojo sav komitetus, bet ant galo pagaliaus pirmą dieną Kovo, ant pereito parapijos meetingo, padaryta santaika parapijos su kunigu, pagal kurią kunigas atidavė visą ve- dimą finansų parapijos ant rankų iszrinkto komiteto, o parapija apsiėmė mokėti visas bažnytines skolas, o kunigui ir vargamistrai atsakanczią algą. Vargamistra Baczkauc- kas (brolis iszdūtojaus „Sau- lės“) likosi atstatytas ir dabar mums reikalingas vargamistra lietuvis, katras galėtų mokėti ir vaikus.

Į komitetą parapijos tapo aprinkti: prez. P. Jasinskis, vice-prez. Ant. Vaszkiavy- czius, kas. Ant. Rudzevy- czius, sekr. finansų St. Novak, sekr. prot. J. Pupkis, apeku- nai kasos, K. Rymsza ir V.

Gutkovski.

Czia Freeland'e yra vienatinė vos gyvūjanti lietuviszka draugystė szv. Kazimiero, katra menkai rupinasi apie lietuvių vystės reikalus.

Dabar tik Dieve dėk mums vienybę, gerą ir tvirtą, lietuviszką draugystę, katra prigulėtų į „Susivienijimą Lietuvių“, ir daugiaus biskipų rūpintis apie lietuvių vystės reikalus.

Hazletonas taipgi nesutauka su kunigu, ale mažu ir jie apsimisliję ir gerai pasirokavę, padarys vienybę kaip ir mes.

Freelandiszkis.

Ramu ant szirdies, kad Freelande įvyko tarp kunigo ir parapijos sątaika ir vienybė, nes mes esame lietuviai, kavojaanti už šventą tikėjimą ir šventą Lietuvą motiną mūsų, tadgi visu pirm turime stipriai laikytis vienybės, susirizimo, idant atrasti savo jieszkičius. R.

— *Kansas City.* Mes czionyszcziai lietuviai szirdingai dėkavojame per „Vienybę“, gūdotinam kunigui J. Balsevyciui, kuris, nors senatvėje, atlankė mus, 9 d. Balandžio, ir suszaukęs į burį, pasakė gražų pamokslą, kurio jau daug metų nebuvo girdėję. Potam iszklausė velykinės spaviednės, tokiu budu apveizėjo, ir sudrutino mus dvasiskai. Bet buvo ir tokių, ką nenorėjo nei prie spaviednės eiti, nei į bažnyčią nuėję lietuviszką kunigą pamatyti. Didelė mums gėda, kad mes, budami mažame skaitliuje, nesirizame į vieną burelį, bet skirstomės į visas puses, vieni prie lenkų prisidedami, kiti prie eiriszių, o kitiems nieko nereikia.

Kansas City. Lietuviai.

— *Pittston, Pa.* Pittstono lietuviszka bažnyčia per rupesiti parapijos ir gūdantino ku-

nigo J. Zlotorzynsko tampa padidinta, turės kryžiavą formą ir boksztas bus augsztesnis. Pataisymas kastūs \$6,800. Tada pittstoniečiai turės dailią ir ruimingą bažnyčią.

Per szvento Jūzapo atlaidus, kurie pas mus buvo po atvelykių, nudejavo lietuviai, jog mažai buvo sveczių lietuviszkų kunigų, per ką negalėjo daugumas atlikti szv. spaviednės. Ypacz buvo nekantanti szv. Jūzapo draugystė, kuri szventę dieną savo patrono ir davė paszventiti naują karuną; bet ir ją paszventino lenkiszkas kunigas.

Beje, turiu priminti, kad iš priezasties bažnyčios taisymo, dievmaldystė atsyprovinės slavokų bažnyčioje.

G. Raulaitis.

— *Bostonas, Mass.* Kaip jau zinome, jog yra ir latvių, mūsų pusbrolių, atkeliavusių į Ameriką. Yra Bostone, New Yorke, Philadelphijoje ir kitur. Jie daugiausiai yra protestoniszko tikėjimo. Katalikai laikosi prie lietuvių, o pratestonai prie vokiečių. Jie matydami, kad Lietuviai turi savo parapijas ir kunigus, užsimanė sutverti ir savo parapiją. Tai gi Bostone 11 d. Vasario m. sutverė savo lietuviszką parapiją, prie kurios tūjaus prisiraszė 24 vyrai. Parapijos komitėtas rupinasi gauti jau ir pastorių, kurs višus latvius, protestonus apziurės dvasiskais reikalais. Ar nepadarys tiktai sarmatos latviai mūsų bostoniszkiams lietuviams, kurie tveria, tveria savo parapijas, bet ir vel grįžta prie lenkų, o latviai nors mažoje saujalėje budami nori turėti savo kalboje bažnyčią. — Prieg tam turime užtemyti, jog ši metą pirmą Amerikoje lietuviszka knigėlė (kalendorių) iszejo iš po spaudos Clevelande, kurią iszdavė p. Kaufmanas.

Latvis.

Balsas Shenandoah'o

lietuviszkų draugyszių.

Papeika Szliupui et consortibus

Pirm nekurio laiko Dr. Szliupas ir ex-kunigas Dembskis su keliomis deszimtimis savo pasekėjų, padavė į svetimtautiszkus laikraszczius protestą prieš maskolių carą ir szv. tėvą iš priezasties maskolių barbarybės Kražiūse. Tasis jų protestas perpintas yra skaitlingais melagingais iszvadziojimais ir tik atszaldyti gali nū mūsų prietelius kittauczius. Kas bet blogiaus, tai tas dalykas, jog p. Szl. ir kelios deszimtys jo pasekėjų, kurių daugumas neturi jokios savo nūmonės, vien veikia akiai pagal pakėravimus savo vadovo, driso taip sustatyti tą savo protestą, jog jis žmogui nezinanciam Shenandoah'o lietuvių prietikių iszrodo protestu visos Shenandoah'o lietuviszkos naujokynės. Aname savo proteste ponas daktaras iszvadino szv. tėvą plėsziku, niekadėju ir bendru maskoliszkių baszibuzukų, o taipogi iszkeikė katalikiszką tikybą ir apszaukė, jog „Shenandoah'o lietuviai per savo mass-meeting'ą“ (žodžiai p. Szliupo) iszsizadą katalikystės. Tūm tarpu, iszskyrus tas kelias deszimtis, taip vadinamų „Szliuptarnių“, kurie jau seniai neyra katalikais, nei vienas iš mūsų burelio nemislijo iszsizadėti savo tikybos, kurią apturėjo nū savo tėvų Lietuvoje ir laiko už brangiausią savo boczių palikimą. Taigi, pasklidus garšui apie tokį neteisingą mūsų aptarimą, sujudėjo visos mūsų miesto lietuviszkos draugystės, iszrinkti tapome delegatai po du iš kiekvienos draugystės, idant visiems iš vien, kūtvičiausioje vienybėje ir sutartije pakelti balsą prieš melą ir nedūti dergti mūsų brangios lietuvių vystės ir mūsų draugyszių vardą.

Mes, žemiau pasiraszė, delegatai gerai apsvarstę visus dalykus ir ypacz perkratę Dr. Szliupo protestą, atspauditą angliszkiame laikrasztėje; „Free Russia“, iszeinancziame New York'e, pildydami norus ir valią savo draugyszių, per lietuviszkus ir angliszkus laikraszczius atsiszaukiame vardan teisybės į savo tautiečius ir svetimtautcius, kurie igiję yra apie mus klaidingą supratimą.

Mes praneszame visiems, jog nei Dr. Szliupas, nei ex-kunigas Dembskis neturėjo jokio pavelyjimo kalbėti mūsų varde per anąjį savo „mass-meeting'ą, o ypacz dar taip svarbiūse dalykūse užmėtinėti keliems tukstancziams Shenandoah'o Lietuvių savo asabiszkas, iszkrypusias paziuras.

Visiems fabrikantams ano protesto mes isztariame didelę papeiką už tai, jog pasidrasino taip melagingas zinias paleisti po svieta ir vogti vardą visų Shenandoah'o lietuvių. Mes nupeikiame taipgi ir kvailumą tųjų žmonelių, jog iszmislinėja tokius netikusius protestus, kurie tik mūsų vardą gadina tarpe svetimtauczių ir užkerta kelius lietuvių vystės prasiplatinimui. Abelnūse reikalūse, o ypacz už-naminėje politikoje mes privalome atsizadėti savo asabiszkių paziurų, geriaus apsimislyti, ką sznekame ir darome. p. Szliupas gal tikėjosi, jog anas jo padūtas rasztas į svetimtautiszkus laikraszczius praeis neužtemytas, kaip nutylėjome mes ant skaitlingų jo rasztų angliszkiūse laikracziūse, kur iszrodinėjo lietuvių, savo brolių silpnas puses, tankiai tik jo paczio iszsvajotas. Bet tai yra labai peiktinas ir bjaurus dalykas už akių kitam garbę nuplėszti ir dar neteisingai. Mes sajaucziame savo persekiojamiems broliams tėvynėje, Kražių nelaimę skaudžiai atjautėme savo szirdyse, apie ką

persitikrino visi Amerikos lietuviai ir svetimtaučiai, kada per pereitas Kalėdas pirmiausiai mūsų mieste lietuviai, Volonczausko draugystei kelią rodant, pakėlė savo balsą už nelaimingus, persekiojamus brolius ir išskeikė mūsų tautos tironą maskolizkąjį carizmą ir jo valdžią, kaip mūsų kraujagerius. — Katalikizką tikėjimą ir jo galvą, Romos popiežius mes gūdojame ir gerbiame; užtylėję kitas priežastis, užklausiame, kas gi būtų mūsų tautos, jeigu panaikinti mūsų tarpe katalikystą, kuri daugybę tautų pakėlė į laimingą ir garbingą stovį, ir antras tukstantis metų nenustoja gausias geradėjystes dalinusi savo išpažytojams? Galbuti mes išsizadėję savo tikėjimo, o sekdami nedanokusias naujagadyninių išmisločių svajones pasigarsitume placiai po svieta su savo vaidais ir pjuvynėmis, bekerszydami ir beskersdami viens kitą, kaip tai dabar anarchistai, kuriūs nekurie mūsų antikrikszczioniszki fanatikai liepia mums sekti. Bet kas paskui būtų? Be abejonės prazutų už nieką mūsų garbi tauta ir išjūkiama visų turėtų žengti į kapus. Kiekvienas geras tėvynainis negali to linkėti savo tautai. Ragikime mes viens kitą pildyti krikszczioniszka mokslą, laikytis teisybės, bjaurėtis skriauda ir melagyste, tada galėsime pasidžiaugti vidurine, namine ramybe ir laime, kurios bus pradotku mūsų tautos laimės, galybės ir garbės ateiteje.

Nūsirdžiai meldžiame ir kitų laikraszczių paantrinti šitą mūsų atsisaukimą.

1) Volonczausko draugystės Jūzas Ramanauckas ir Kostantas Braniszka.

2) Szv. Kazimieriaus draug. Kazys Draugelis ir Andrius Navickas.

3) Szv. Antano draugystės Jūzas Folleskis ir Andrius

Aleksynas.

4) Szv. Jurgio draugystės Matijoszius Rėklys ir Žitkus.

5) Szv. Jūzapo draugystės Augustas Margelis ir Antanas Sabaliauckas.

6) Szv. Petro ir Povilo dr. Motiejus Kielius ir William Snyder.

7) Szv. Vincento draugystės Petras Kriokinikas ir Andrius Gelgūta.

Politikiszka apsvarsty mas S. Daukanto Draugystės.

Chicago, 8 dieną Balandžio, nedėlios dieną, bažnytinėje halėje, 1 adyną po pietų S. Daukanto Draugystė laikė mėnesinį susirinkimą, ant kurio apsznėkėjo dabartinius politikizkus reikalus, o taipgi buvo minėta apie lenkų „Wiec“, kuris daug trukšmo padarė tarp naujalenkių ir lenkų.

Ant susirinkimo buvo skaityta korespondencija p. J. Eidimt, patalpinta lenkiszka-me laikrasztyje „Wiara i Ojczyzna“. Savo korespondencijoje p. Eidimt kelia į padanges „Liga“ ir „Wiec“, kuri, pagal korespondento nūmonę Lietuvos ir Lenkijos yra išganymas. Toliaus asztriai kritikavoja prieszus jos ir visus tūs, kurie mažai vertės jai pridūda arba nenor imti dalybos prie „Wiec“. Skelbia mūsų geriausius patrijotus už judoszius ir maskolių sznipukus. Ta korespondencija, kuri raszyta neiszdirbtoje lenkiszkoje kalboje, rodo mums žmogų, nesuprantantį politikos ir mažai žinantį apie lietuvių darbavimus. Mes nekaltiname ukesą Eidimtą už jo karsztą prisirszimą prie lenkų, nekaltiname jo už klaidingą supratimą politikos lenkų su lietuviais. Nevienas p. Eidimt, prisigeręs lenkiszko raugalo ir su apkvailinta galva szaukia lietuvius glaustis prie lenkų ir maldūti arba laukti isz jų rankų geradėjystės.

Daugelis yra panaszių p. Eidimt'ui, nesuprantanczių lietuvių padėjimą; jie jie nežino ko lietuviams reikia ir kokį kelią jie privalo rengti.

Tie ponai, matydami dvasiską ir tautiską mūsų krutėjimą, nusigasta, laiko lietuvių paojingais dėl Lenkijos politikos. Pravardziūja mūsų patrijotus, szaukdami už maskoliaus sznipukus, be faktų, be darodinejimų, mislydami, kad atsiras toki paiksza, kurie tikės tam vaikiszka sanprotavimui. Bet, kur czia sveikas protas, kur faktai? Ar gi galimas būtų daigtas, idant, pagal nūmonę keletu naujelenkių ir paszėlusių fanatikų lenkų, maskolių dūtų pinigų tiems, kurie gaivina tarp mūsų tautiską dvasią ir sėja neapykantą tarp lietuvių priesz maskolių, platina lietuviszkas knygas, kurias maskolius draudžia?! Ne gana to, augszcziau mininėti lenkų fanatikai skelbia ir lietuviszkus socialistus už maskolių sznipukus. Czia reiktų minėtiems fanatikams apsistoti ir iszgirsti du klausymu: ar maskolių despotas trokszta savo galo? ar nenustojo proto?

Tegul kiekvienas su sveiku protu apsvarsto, o tada supras savo paiksztumą ir perstos bradzioti savo paklydime. Tik tada gal būti tarp lietuvių ir lenkų vienybė — zinoma politikiszka, kada prapuls naujalenkiai, szuvinistai ir fanatikai.

Tikri lenkai, mokyti politikinieriai, kurie matydami lietuvių pabudimą ir tautiską krutėjimą, dziaugias ir jau rokūja ateiteje lietuviszką tautą paszelpa dėl lenkų. Mūsų pabudimas, apszvzietimas dziaugiau atnesz naudos dėl tėvynės, kaip lenkų „Liga“ ir „Wiec“. Naudingesniai būtų, kad panaszus p. Eidimt'ui, kad panaszus p. Eidimt'ui, griebtųsi prie darbo ant lietuviszkų dirvų, nės lenkai nereikalauja tokių darbinikų, jie gana turi mokytų vyrų, dir-

ban czijų dėl Lenkijos. Lietuviai, galym sakyti, da tik bunda isz letargo, už tai czia d e troksztaczių dirbti dėl labo tėvynės ir nuvargintos tautos plati dirva.

Silpniausias darbinikas ant lietuviszkos dirvos, gal atneszti didelę naudą dėl savo tėvynės.

Už tai mes lietuviomylai, rodijame jums pamesti lenkystę, o grįžti prie lietuviystės ir dirbti drauge su mumis, o per tai užsipelnysite, į vietą sziaudieniszkos neapykantos, garbę.

Už tiesa sakant, jeigu tie ponai troksztų dirbti ant labo mūsų nuvargintos tėvynės — Lietuvos, tai neitų pas svetimus, ten, kur jų suvis nereikalauja, bet dirbtų drauge su mumis, tvertų tautiską draugystę, platytų mokslą pagal iszgale, raszinetų į lietuviszkus laikraszczius pabudinanczius straipsnius.

Mes, Chicagiszkie lietuviai, rodijame visiems sulenkėjusiems lietuviams tapti tikrais lietuviais, ypacz apszvziesniems, kurie galėtų, dirbant drauge su mumis, atneszti didelę naudą dėl nuvargintos tėvynės. Gana jums, broliai, klaidioti tautiszkoje tamsybėje laikas pargrįžti prie savųjų ir dirbti dėl labo savo tamsesnių brolių.

Iszmintingesniejie ir prakilnesniejie privalote szaukti ir traukti lietuvius į vienybę; pirma sutverkite vienybę tarp savųjų, padarykite tvirtą rysį, apszvzieskite savūsius, o paskui skelbkite apie „Liga“ ir darykite „Wiec“, tada mes nieko nesakysime.

Toliaus ant susirinkimo buvo skaitytas nutarimas draug. Valanczausko Shenandoah, Pa., kuri isztarė padėkavonę už korespondenciją p. Voskai, patalpintą bulgariszka-me laikrasztyje „Svoboda“. Mūsų draugyste S. D. taipgi pritare nusprendimams Volonczausko draugystės ir protestavoja

priesz klaidingą ir bėgediszką skelbima lenkų po svetimtautiszkus laikraszczius.

S. Daukanto Draugystė.

Lietuvishkas Teatras.

Chicago sulauks antro lietuvishko teatro „Genavaite“, kuris taps atgraitas 22 dieną Balandžio, nedėlios dieną, 7½ ad. vakare Svetaineje Pulaskio S. Ashland Av. tarp 17 ir 18 gatvių.

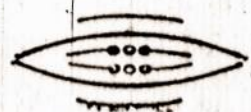
Nauda nū teatro bus paskyrta dėl lietuvishkos bažnyčios ir nelaimingų Kraziečių, už tai, broliai lietuviai, neužmirszkite 22 Balandžio (Apriliaus) ateiti ant teatro kūskaitlingiausiai, idant neszti auką (apierą) dėl bažnyčios ir tų nelaimingų mūsų brolių, vai-tojanczių, pasodintų per maskolius į kalinius.

Ant teatro nepasigailekite praleisti keletą centų, nės czia vienu kartu darydami auką, gauname moraliszką pamokinimą ir gražų pasilinksminimą.

Kad ir zinote visi szventą gyvenimą Genavaitės, bet, kada pamatysite ant scenos gyvą abrožą jos stebuklingo gyvenimo ant puszczios, nevienam szirdį sugraudys ir gailingą aszarą iszspaus. Galaus to bedievio atsivertimas, nevienam užkietėjusiam griesznikui akmenynę szirdį sugraudys ir ant tikro teisybės kelio atves. Vienu žodžiu, žaislė „Genavaite“ yra labai naudinga dėl mūsų lietuvių.

Tikietus galima gauti pas sekanczius ukėsus: V. Vabalinską 187 Dickson str., J. Grimų 691 W. 18 str., M. Adomaitį 626 W. 17 str.

Kas nori visą teatrą gerai pamatyti ir aiskiai girdėti, tam rodijame iszlaiko nusipirkti tikieta, idant galėtų patilpt pryszakyje, nės jums zinoma, kas ankstibesnis ir pirmesnis, tai geresnis.

Susivien. reikaluose.

Cleveland, Ohio, prisiraszė prie „Susiv.“: Petras Rapulskis ir Viktė Martiszauckienė.

Elizabeth, N. J. Szv. Kaz. Dr. Andrius Saliklis.

Pittsburgh, Pa. Vytauto Draugystės: Domonikas Endriukaitis, Antanas Karputis, Bernadas Jacunukas, Andrius Barzdilauckas, Ant. Urbana viczius, Jurgis Marauckas, Baltrus Vasiliauckas, Antanas Jaknickas ir Konstantas Balczius.

Wanamie, Pa. Gedimino Dr. Getmonas Kasparavyczius.

Forest City, Pa. Szv. Jurgio Dr. Liudvikas Dvilis ir Jonas Dragunas.

Chicago, Ill. „Susiv.“ kūpos užsimokėjo metinę szeszi, posmertinę du, o szie nauji: Ant. Žemaitis, Jonas Petrauckas ir Marė Mikalainienė, o gūdotinas kun. M. Kraucziunas dar užmokėjo 50 c.

Detroit, Mich. „Susiv.“ kūpa posmertines užmokėjo 3 dol. ir 45 centus.

St. Louis, Ill. Jonas Bendikas.

Waterbury, Conn. Szv. Kaz. Dr. posmertinę užsimokėjo 7 šanariai, metinę 13 šanarių, o isz povienių: Rožė Jankauckienė ir Marė Danisevyczienė.

Cincinnati, Ohio. Vincas Sabaliauckas.

Cansas City, Mo. Jonas Kavaliunas ir Ona Kavaliunienė; jie du ant broszuros Kraziečių paaukavo 25 c.

Kun. A. Burba.

Kas tai yra „Valtis“?

Nekurie mūsų skaitytojai nori, kad paaishkintume tą žodį. Sztai pirmiausiai mūsų brolis V. P. Mockus isz New-York'o taip raszo apie „Valtį“:

„Naują laikrasztį, „Valtį“, skaitydamas daug dvasiszko peno asz dėl savęs atradau. Isztikro tam laikraszcziuui tas vardas yra pritinkantis, nės tai

yra tikra „Valtis“ ir neatbutinai reikalinga dėl mūsų dartinio sujudimo ir bangavimo vandeniu“.

Žodis valtis yra tas pats, kurį lietuviai vartoja vieton eldyja arba lotas (lotelis).

Ką zenklina vardas laikraszczio „Valtis“, tai yra taip: Kaip mums yra reikalinga valtis dėl persiyrimo per kokius vandenius tarp vilnių į kokią paskirtą mums vietą, taip dvasiszkame supratime yra valtis reikalinga tikėjimo ir tautos dalykūse. Tikėjimiszka valtis reikalinga mums, kadangi mes visados plaukiame tarp įvairių svieto sąprotavimo vilnių, pūlanczių ant mūsų visokiais bedieviszka iszmislais, kad galėtume pasiekti dangiszką tėvynę, dėl mūsų pažadėtą nū paties Dievo. Juk plaukdami be valtės pasiner-tume pasaulyszko vilnių gilmen. Labjausiai mums lietuviams katalikams toki valtis, dar neturintiems atsakanczių dvasiszko knygų, kaip kad jau kitos tautos turi dėl supratimo szvento tikėjimo ir jo prieszų, yra labai reikalinga, kuri mums parodytų kelią, kuriūmi keliaudami galėtume apsisaugoti nū gauditojų ir prapuldytojų mūsų nemarios (nesmertelnos) duszios, kad galėtume skęstanczius brolius, kurie szaukia mūsų pagelbos, pributi prie jų ir iszgelbėti jūs nū audrojanczių vilnių; kad szventame tikėjime neužmirsztume savo kalbos, kuri tarp įvairių audrojanczių svetimtautiszkų kalbų gyvūdam, nepasinertų jų gilmen; kad persergeti savo tautiecius kas link tikėjimo ir tautos bei jos kalbos.

Tai yra mūsų „Valtis“, kurioje su Dievo pagelba yrsimės tolyn, idant neužmirszti savo tėvynę, nū kurios szia dien esame atskirti per jurių-marių vilnis,

„Val.“ Redystė.

Isz numirusių prisikėlimas.

Pereitų metų pabaigoje netoli nū Czerakovicų, Austrijoje, lydėjo vieną, kaipo mirusį, kaime „Maloch“, ukinįką (velionis buvo tik letargiszkam miege). Kada velionį (nabasznįką) neszė ant kapinių, tai jis ir pabudo, laimė, kad da neužkasė; pabudęs tų pradėjo lydetojams pasakoti, jog sugrįžęs isz ano svieto vien tik dėlto, idant mokyti Bukovinos ukinįkus blaivystės. Jo zodžiai taip didelį ispudį padarė klausytojams, jog visi tūjau prisiekė daugiau niekad negerti svaiginanczių trunkų, ypacz vyno, (Bukavivoje žmonės taip geria vyną, kaip kad mūs Lietuvoje degtinę ir alų). Isz syk, pamatęs savo mokslo vaisių, pasiryzo jį skelbti tarp savo tautiecių ir su tokiau pasivedimu, jog trumpame laike pusėtinai iszsiplatino ne tik jo pamokslai, bet ir jo paczio „stebuklingas“ isz numirusių prisikėlimas. Į kelis mėnesius tarp Bukavinos gyventojų prasiplatino blaivystė, bet tarp „szinkorių“ didele neapykanta ant pavojingo jiems naujo mokslo skelbėjo. Ant galo pagalios pajuto ir pati Bukovinos finansiszka kasa, nės akczyžios pelnas labai susimazino. Davė tū žinią policijai, kuri taip paojingą jiems skelbėją, suėmus pristatė į beprocių ligonbutį. Doktorai tū jį vėl paleido, nės pripažino už nelabai paojingą draugijai. Sugrįžęs isz ligonbuczio su tokiau pasivedimu skelbė savo mokslą, jog į kelintą dieną, keliūse dideliūse bažnytikiemiūse, žmonės piver-tė panaikyti karcziamas. Tokiu budu Bukovinos finansų kasa palydėjo didelį pelną vien tik iszpriežasties „beproczio“ pamokslų, nės visos apygardos ukinįkai paliovė gerą vyną, karczemos, jei į jas nieks neis, paczios tur isznyk (Pabaiga ant puslapio 196.)

LIETUVOS ISTORIJA

(Tęsa).

Nespėjo Lietuviai iš visos galės taja dingste ant kryživių gulti ir atsidėję su jais kariauti; dėlto, jog tūm pačiu laiku turėjo didei narsiai grumtis iš visos galės su Maskoliais: kaipogi tą patį metą Lietuviai buvo užėmę pilę Ržev, kurią buk paskui jiems Tverionys su Mozaiskionimis atėmę ir jūs pačius nū tenai patėmę.

Antroje pusėje Andriejus, urėdas Palacko, taip pat grumėsi su Pleskavionimis, dėlto regis, jog Pleskavionys nenorėjo jo savo valdonu išpažinti. Trumpumas mano raszto neleidžia visų atgalių minavoti, karių išguldėti, daran palieku tiems alszkesniam papasakoti, kurie atsidėję raszys Lietuvos velkalus, man gana yra minėti, jog Lietuviai turėjo kruvinas ir baisias kares tūm pačiu laiku ir toje pusėje, kad su kryživiais kitoje turėjo iš peties grumtis.

Kaipogi ateinantį metą, atėjo gaujos Prancuzų, Anglų, Szkotų, Teutonų, Czekų, Merių ir kitų meldžionių kuningų ir ir zokoninkų į Parusnį. Išzgirdęs d. mistras, tas mines artinantes Marienburgą, išsiuntė priesz kuningus, apdarytus albomis, arnotais, kapomis su kryžiu ir karunomis tų laukų besulauktų sveczių priimti, kuriūs, giedodami įvedę į pilę, vairszino, paskui išsispaviedojus liepė d. mistras — marczelgai Dahlenfeld, sunėrus savo kariauną su talkėjais, traukti į Žemaičius. Ties Ragainės pile per Nemuną persikėlęs atsigrudo pas upę Mitvą, kur isztiko į aiszkia muszą su Žemaičiais, kurie niekaip nenorėjo meldžionių perleisti į antrą pusę, bet perlaužti nū Kryživių 2000 savųjų karvietėje palikę atsitraukę į girias, vienok nemaž tenai ir meldžionių krito, patys jų kilties vyrai Leyen ir Braunhorn ten galą gavo. Nū tenai pasibloszkęs visą srytį Vaikių kardu ir ugnia nuteriojo, lygia dalia Raseinių, Subnos ir Galvos paviates lyg pat Bistenės pilies vis į tyrą apvertė. Ties Veliūna buvo meldžionys į abazą sugulę, kur iš visų pusių ketėjo susitraukti, kad tūm tarpu kitos virtynės išsisikaidziusios siaubė atstūse paszaliūse, sariodamos ir drevėdamos bei grobį sugrietą nū visų pusių į abazą gabeno. Nės tūm tarpu antpūlusi staigu kariauna Žemaičių minavotą abazą iszklojo akies moja vis, kas vien dar norėjo gintis ir atėmė visą kryživių ir meldžionių abazą, ginklus, karės padargą, ratus, mitalą, taip, jog meldžionys be dūnos, be apdaro, stokūdami, per lytus ir darganas peralkę, turėjo kumpti į Parusnį kaip kur beiszmanė.

Spaudžiami vienok Lietuviai ir Žemaičiai nū visų pusių norėjo gauti atvangą bent atsipusti: kaipogi tūjtimpinės minavotos karės jau su Gudais arba Maskoliais, jau su Lenkais, jau su kryživiais kalavijonimis buvo per daug svietui įkirėjusios ir alvienas lietuvis ir žemaitis norėjo pragumą gauti bent atsidvokti tūse kruvinūse vargūse. Darin Olgerdas, nebeįmanydamas kur bedingti, sakėsi d. mistrui noris krisztytis su visa savo tauta, jei meldžionys liausis tūm tarpu kariauti su Lietuviais ir Žemaičiais. D. mistras tūjau suderėjo ant 2 metų paliaubas su Olgerdu, kursai tūjau iszleido brolių savo Keistutį į Nuringbergą pasiregėti su Karoliu IV, ciesoriumi Teutonų, ir jam savo ketėjimą apreikszi, kursai priėmęs didei žmogiszkai Keistutį, Lietuvos d. kuningaiksztį, prasidžiugo

taja žinia, tūjau iszleido siuntinius arcivyskupą Pragos Ernst, kun. kuningaiksztį Bolko, Vokleczių mistrą Netenburg į Lietuvą dėl artymesnio pasiteiravimo su d. Lietuvos kuningaiksztziu: Olgerdas, priėmęs siuntinius su didžia iszkilme, liepė jiems apreikszi ciesoriui, jog jis ateis ant Kalėdų į Breslavą kristytis ir linki sav tenai gi ir patį ciesoritį pasveikinti. Atėjus laikui, karalius atkeliavo su visudidžiausia iszgelga savo rumų į minavotą pilę Breslavą tenai regėti iszkilmingą krikosztą Lietuvos vieszpates. Nės tūm tarpu atėję Olgerdo siuntiniai apreikszkė, sakydami ciesoriui, jog didysis Lietuvos kuningaiksztis tūm numanęs didei, jog kryževiai kariauja su jūmi ne dėl jo tikybos, kaip patys sakosi, bet dėl savo naudos, darin jis lyg tol nekristysis, kol kryževiai, akivaizdoje paties ciesoriaus, visus krasztus Lietuviams, nū senų laikų iszplėsztus nesugrąžis. Ir taip ko geidė Olgerdas, tą ir pasiekė, tai yra pailsėjo.

Lyg szioliai Gudų krikszczionys, budami valdžioje Lietuvių, savo bažnyčios reikalūse visūmet teiravos Maskvos, mitropolitito, nū to daug netaikų radosi pacziamė dvasiszkamė rėde ir kuningai Gudų isz Lietuvos siuntė pinigūs į Maskvą savo mitropolitui ir tūmi maziuo naudą ukės; darin didieji Lietuvos kuningaiksztziai vengdami netaikas ir kersztus su Maskoliais įsteigė sav naują mitropolitą nū patrijarko Grekonų Piloteuso, kursai pakėlė Romaną mitropolitą Lietuvos ir su visais reikalais Gudų, esanczių Lietuvių valdžioje, liepė jam risztis; buveinę savo jis turėjo Levą arba Lemberg.

Ciesorius Teutonų, Karolius IV, įsipazinęs su Lietuviais, kaip minavojau, ateinantį metą patelkė jūs į karę, kurią vedė jis su Szvabų vieszpaczium, kurioje jam jie talkinėjo, bet ar daug tenai Lietuvių ir kas jų karvedžiu buvo, neteko kaip reikiant iszsijsautoti. Tas yra vienok žinomas, jog Lietuviams kariaujant Teutonijoje ir Karolių szelpiant, atėjo į Parusnį kryževiams į talką jomylista Vertein su gauja meldžionių, su kuriais marczelga kryživių Dahlenfeld susinėręs traukė Veliūnon, bet nesutikdamas niekame Lietuvių ir Žemaičių kariaunos, teriojo patį krasztą. Paskui jį traukė pats d. mistras ne taip dėl netikėlių draudimo, kaip dėl įkurimo naujos pilies (Neuhausen), netoli nū Ragainės, Szalaujų kraszte. Marczelga vėl tarė už reikalingą daigtą naują pilę Nemuno įtakoje strunyti, kurią įkūręs Vindenburg praminė. Tūm tarpu per nestropumą Klaipėdos pilę į skutą sudėgė. Darin marczelga vėl turėjo su visa savo gale lyg isz naujo pilę passtrunyjant nū antpūlių netikėlių gynioti.

Rudenop atėjo nauja talka meldžionių į Parusnį, kurią atvedė vieszpats Essų Otto. Marczelga kryživių sukėlęs visą savo kariauną susinėrė vėl su minavotais meldžionimis ir traukė Veliūnon; Žemaičiai norėjo jiems kelią užstoti, isztiko į muszą; bet apsiskardziusios szalys atsitraukė be didžio nūkriczio.

Tą patį metą buvo Lietuviai susitarę isz vieno su Lenkais kryževius kariauti, to dėjus buvo pradėję Galindijos parubežyje naują pilę, Raigrad vadinamą, per vieną strunyti, bet iszskido jų ketėjimas ir kryževiai į pusę jau įdirbtą pilę iszgaishzino. Kaip ir kokia dingste tas nutiko trumpumas mano raszto neleidžia iszguldėti.

1361. Ateinantį metą vėl nevyko marczelgai į Žemaičių zemę žygiūti: kaipogi nors jis atkeliavus vieszpacziumi Brandenburgijos ir jomylistoms Kasen Menbogen ir Valdens su

stipriū buriū aržilų ir kitų meldžionių savo kariauną regimai pastiprino, vienok karės žygis dėl to vien buvo veltingu, jog Lietuviai nujaute jo atsiartinimą į girias atsitraukė. Lygia dalia nevyko jam antru du žygiu Grodnan, kurio Lietuviai per Nemuną persikelti neleido, negi antru keliu traukiant per Insterburgą Kaunan: kaipogi čia vėl nevyko jam per Nemuną persikelti, tinkinos tenai tulus pavietes nuteriojęs, kuriame žygyje už vis didesniai atsizenklino brostvis Spriener, kursai per visą metą su savo virtyne sariojo, didį grobį ten sugriejo. Tūm pacziū laiku antras brostvis Szemingen du atvėju isz Ragainės iszpūlęs į Žemaiczius tulas apygardas baisiai nuteriojęs ir burius imtinių su didžiu grobiu laimingai parvirdė.

Antras žygis, tą patį metą buvo laimingesnis kryževiams: kaipogi Kranichfeld, kamendotas Bastenburgo pilės, pagrižęs isz kalinio su vieszpacziū Saksonų atėjusių į talką kryževiams susitaręs traukė Galindijos tyran, ketėdamas Paletiją terioti, bet tenai, radęs upę Narev patvinusią, negalėjo savo ketėjimo pasiekti, darin pasibloszkė su savo kariauna Ekersburgo pilen, kurioje kelias dienas jam betrunkant, brostvis Beler su viena virtyne ties Lesenburgo pile siaubė parubežį Lietuvos, kursai nū rubežiaus sargo iszsijautojo, 500 Lietuvių joties netoli esant, su kuriais Keistutis, Olgerdas ir Patirkis medžiojo giriose. Čia tūjau atskriejo pranaszas į Ekersbergą su žinia, jog stipri kariauna Lietuvių po Vobellių azeru abaze gulinti, minavotas buris rodės jos dalis esąs. Tūjau kamendotas Kranichfeld sutraukęs skunai (skubinai) isz visos apygardos kareivius antpūlė staigu Lietuvius, kurie vos gavo laiko į rindą sustatė, tūjaus kibo abi szalys kūnarsesniai grumtis, jų ilgyn, jų narsyn rėmėsi abi pusės; Lietuviai nors mažesniu skaitliu, tarėsi savo narsybe Vokieczius perlaužę, ragotinės vien poszkėjo abiejų pusių luždamos, kardais tvykszcziojo pergale veržantis; ant galo Lietuviai pradėjo gurti ir mukti; ant didesnės dar nelaimos Lietuvių, brostvis Hanke, numetęs su keste nū žirgo Keistutį sugavo ir kamendotui Kranichfeld įdavė, kursai, tūjau ninavotą kuningaiksztį į gelžinius įdėjęs, su stipria sargyba, į Marienburgą nuvedė ir d. mistrui atidavė, kursai su visa savo vyresnybe prasidžiugo, turėdamas tą už yną sutaiką paties Dievo. Vienok neilgai tenai Keistutis kalinyčioje tevyto: kaipogi Lietuviai ir Žemaicziai iszliūsavo jį gražidami kryževiams visus krikszczionis Lietuvoje ir Žemaicziūse kalinamus, kurių mažai sako 30,000 buvę.

Tarp tų nelaimų, tas dar buvo sopulingesniu Lietuviams ir Žemaicziams, jog jomylista Teutonų Stadion sugavęs 19 metų dukterį Keistuczio iszvedė į Teutoniją ir tenai ją kliosztoriuje szv. Agnieszkos Mogunijos pilėje užrakino, kuriame davatka ir mirė be motinos, be tėvo, be pažįstamų.

Vos buvo Keistutis namon sugrižęs, kaip tūjau naują kariauną sukėlė, norėdams ant kryževių apmaudą nugiežti. Žinodamas gerai, jog pilės kryževių Galindijoje ir Sudaujūse neturėjo stiprių įgulių. Pasitiko žiema didei stipri ir speigūta, jo kareiviai meszkinūcziai ir briedūcziai apszarmoję parėzusiais ūstais (usais) ir barzdomis, kurių žirgai, it sli kunai sukeliauti, miglu aptekę, garavo, į kuriūs veizėdamas nū tolo, tarsi debesį slenkant, kurį, valandomis rustas sziauris nupusdamas, rodė keleiviui tą įvairią veislę mažne, sakau, žvėrių nežmonių, kurie jau pacziū savo nūgascziū povyziau, jau baisy-

be savo apdarų labai gandino. Pestiejie sako su žirgais taip greitai ėjo, jog įkanden sekė. Paskui peną ir karės padargą baisus szunys rogėse traukė. Su tokia kariauna Keistutis visupirma įsilaužė varu į Jonesburgo pilę, sugavęs tenai du kamendotu, paczią pilę į skutą sudegino. Paskui, iszdrevėjęs ir į tyrą apvertęs vysą apygardą, bloszkės ant pilės Ekersbergo, į kurią taip pat varu įsilaužė, nors ją kryževiai gyniojo su visudidžiausia kantrybe ir taip nieko nemaczyjo, pilė teko Lietuviams į nagą, vos kamendotas su keliais brostviais nū giltinės beiszsprudo. Keistutis, turėdamas tas dvi pili, tiesė tolyn tolesniai į Parusnį siaubdamas visais paszaliais. Taip besariojant Keistuczui, kryževiai sutraukę kariauną norėjo jam kelią užstoti, tūjau isztiko į muszą, kurioje su tokia narsybe susirėmė, jog marczelga Dahlenfeld su 12 brostvių, 1,600 rimtos joties atliko karvietėje, meldžionys nusiminę tokia narsybe ir smarkybe pradėjo gurti. Mistras, pats nebima-nydamas ką bedaryti, pagriebęs brostvinę vėliavą, szoko į prieszakį meldžionių stabyti ir drąsinti ir taip narsiai Lietuvius ir Žemaiczius antgulė, jog jų pirmųjų antpūliu sugrudo, bet Žemaicziai atsigavę taip smarkiai surėmė vėl meldžionis, jog malkomis sviestas suverstas paliko karvietėje beniuksas, pats kamendotas, Szindekop, tris kartus žėistas pakritęs kraują varvino, sako, jog ir paczių Lietuvių ir Žemaiczių tą dieną atliko 3000.

Bet nei viena, nei antra szalis nestokūjo nei narsybės, nei kantrybės, daran susinėrę antru atvėju ir jau pjovės ne muszės. Kas apraszys tą įnirtimą ir aitrą abiejų pusių! Vienoje szalyje pats mistras prieszakyje kelius skindamas smogė žemyn visus narsiūsius; antroje puseje Keistutis pirmasis szokino žirgą it įbingęs liutas tratindamas eiles szarvūtų vyrų; jau abiem pusėm patys žaliukai vyrai it ažuškai virto; sviestas, žirgai malkomis suversti riogsojo, jau briežko, o galo dar muszos nebuvo; vienok kryževiai taip narsiai surėmė Lietuvius, jog jie szlysti pradėjo; Keistutis tą dieną pats buvo karvedžiu ir kareiviu, norėdamas gurstanczias savųjų eiles pastiprinti, savo iszmintia ir narsybe velijos toje vietoje atlikti, ne kaip kryževiams užpakalį sukti ir kad skindamas po savęs laužė visudrąsiausius, besiaucziant visunarsiausiai, pergalavo patį Vindheim brostvis: nuszankino keste nū žirgo; bet narsus kuningaiksztis krisdamas dar savo neprieteliaus žirgą ragotinė taip nuvėrė, jog jis su savo joczium kiezterėjo, tūm tarpu atszokęs antras brostvis, Vindėheim, užsiaubė jam kalaviju, bet storas jo szarvas jį gelbėjo, vienok, apgultas daugybe, kliuvo vėl į nagą kryževiams. Tą pajutęs Patrikis, jo sunus, isz gailėsyczio metėsi it žižilpas ant variūtų eilių kryževių, ketėdamas pats mirti ar tėvelį savo iszgelbėti ir kad szankindamas žirgą it smaką vienus vertė smarkumu, kitus graudino narsybe, digdamas tėvą savo dar nepasidūdantį gelbėti; nės tū tarpu Hachberg brostvis nubloszkė jį keste nū žirgo, vienok dar pėsczias it ynas liutas mirsztas grumėsi su įnirtusiais meldžionimis. Ta dingste virtyinės Žemaiczių savo budu sumetusios rinkę, taip smarkiai surėmė tą pulką kryževių, kursai buvo apgulę Patirkį, jog akies moja iszdrapstę kryževius iszveržė jau kruviną kuningaiksztį, bet Keistuczio nebepaspėjo begelbėti: kaipogi kryževiai, įdėję į gelžinius nusiuntę į Marienburgą, kurį tenai kalinyčioje užrakino.

(Toliaus bus.)

ti, o podraug ir pelnas už ak-
czybę ir patentus. Bukavinos
randas užtai dabar padavė po
sudu tą naujo mokslo misijo-
norių, kaltįdamas jį kaip skel-
bėją paikinancijų ir suvadzio-
jancijų žmones pamokslų.
Ta istorija labai akyva ir zin-
geidi: ukinikas tikus, visai
nepaoringas draugijai, užtai
ir paleistas nū daktarų, tikrai
tikėdamas į savo iš numirusių
prisikėlimą pasiryžo tarnauti
Dievui. Pats budamas uki-
niku gerai pažino ir permanė,
kokią blėdį daro girtūklyste
kunui ir dusziai, užtai ir apsi-
rinko skelbti blaivystę. Ma-
tant tokį išmintingą darbą,
rodos, reiktų džiaugtis, bet
Austrijos valdžiai kitaip rodos.
Kaip tai but naudinga, idant
Lietuvoje toks iš numirusių
prisikėles žmogus atsirastų!
Tikrai pusė szios dienos vargų
išnyktų tarp mūsų žmonelių.
O žydėliai, užtiesa, visi turėtų
bėgti į Argentiną.

Vitkuno Draugas.

Margumynai.

Ką tukstancziai galvoczių
per daug amzių negalėjo ati-
dengti: iš kur, dėl ko, kad ir
kaip atsiranda ant abiejų galų
žemės kamūlio szviesumas
(severnoje sejanie, Nor-
dlicht) tai atrado ir gali parody-
ti tą taip aiskiai, kaip savo
penkis pirštus. Tas atiden-
gimas veda paskui savę ir dau-
giau atidengimų ir išsaiskini-
mų gamtos pasirodyjimūse.
Skubindamas kūgrecziausiai
apie tą apskelbti artimiausiems
broliams lietuviams, pridursiu,
kad tas atidengimas, svarbus
dėl žmonijos, toli didesnės ver-
tės dėl mūsų, nės atidengėjai
yra mūsų tėvynainiai — lietu-
viai (du broliai). Pavardės ne
apgarsinu, nės ant to ne gavau
dar pavelyjimo. Bet ir apie tą
zinoma, ne užilgo svietas iš-
girs.

Pajieszkėjimai.

Kur buna Jūzas Vāsilius, paeinan-
tis iš kaimo Kalvos, par. Pilviszkių,
Suvalkų red., bus jau 11 metų kaip
Amerikoje, pirmiau gyveno ar 8 me-
tus Wanamie, Luz. Co. Pa. Jeigu
kas noris apie jį žino arba jis pats, te
dūda meldžiamė žinią į mūsų Redys-
tę.

Pajeszkau savo draugo Kazimiero
Brazausko. Jis paeina iš Kauno red.
Labaudzių Gmino (Wolosities). Pe-
reitą metų buvo Dubois, Pa. Jei ka-
me yra, jis pats arba kas kitas pra-
szau szirdingai dūti žinią ant mano
adreso:

Joseph Ennis,
Rouse Huerfano Co.
Box 33 Colorado.

Užmokėjo už laikraštį.

"VIENYBE LIETUVNIKU".

J. Villis North Jay.	\$1,00
V. Kalinauckas Elizabeth	„1,00
J. A. Antskaitis Philadelphia	„2,00
K. Antskaitis į Europa	„3,00
F. Kaszuba Duryea	„1,00
D. Petraitis Johnstown	„2,00
J. Jankauckas Waterbury.	„2,00
J. Szabrinskas „	„2,00
B. Adomaitis Hainesport	„1,00
Dr. Blaivystės Plymouth	„2,00

Užsimokėjo už „Valtį“

J. Budvitis Chicago	\$1,00
J. Vasnelis Plymouth	„1,00
V. Dzidolikas „	„0,25
P. Burba Edwardsville	„1,00
J. Lapinski S. Boston	„0,50
J. Morkunas Chicago	„1,00
L. Varnagiris Plymouth	„1,00
V. Kris New Britain	„0,50
J. Vaicziulis Marinette	„1,00
F. Scher Richmond	„1,00
A. Kantauts Nashua	„1,00
J. Kaszlinas „	„1,00
V. Chepla Plymouth	„1,00
V. Rokus „	„1,00
P. Staszkevyczia „	„1,00
J. Duboski Cincinnati	„1,00
R. Gobes Troverse City	„1,00
G. Grieczius Union City	„1,00
T. Urban Chicago	„1,00
V. Zukautskas Northampton	„1,00
J. Matukaitis Mount Tom	„1,00
J. Tutlis New Britain	„1,00
T. Staigis „	„1,00
V. Sakalauckas Plymouth	„1,00
M. Deltuvienė Wilkes-Barre	„1,00
A. Maslauckas Plymouth	„1,00
A. Liszkauckas „	„1,00
J. Cinaitis Waterbury	„1,00

Žodynas kun. M. Miežinio.

Keturiose kalbose: lietuviszkai, lat-
viszkai, lenkiskai ir maskoliszkai,
jau išėjo izpo spaudos, turis savy-
je daugiau žodžių kaip 14,000 (ke-
turiolika tukstanczių) į 8 (didelio
aszmaino) puslapiu 292, su prisiun-
timu į Ameriką \$2 doleriai, apdary-
tas 225 centai. Užprasantiems žo-
dyną iki Liepos mėnesio (July), vė-
liaus kasztūs 3 doleriai. Pinigus
geriausiai siųsti registravotose gro-
matose arba per „International Mo-
ney Order“, kurį galite gauti ant
kiekvieno paczto. Adrisas toksai:

Germany Mr. M. Noveski
Tilsit Ostpreussen.

Knigos

pargabentos iš užmarės:

Maldy knygos.

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszkų skar-
bu 2.00 iki 3.00.

Garbe Dievui ant aukestybės „	„	\$1.50.
Balsas Balandėlis „	1.25c., 1.50c. ir 2.00c.	
Kniga gleimių arba Kanticzkos „	75c.	
150 Psalmu Dowido karaliaus ant		
paveiklo kanticzkų	75c.	

Istoriszkos dyasizszkos italpos knygos.

Gyvenimas Vieszpaties Jezaus Kristaus.	75c.
Istorija senų ir naujo Istatymo su abrozėl.	15c.
Istorija seno Istatymo „	25c.
Gyvenimas Marijos „	30c.
Menuo Szwencziusos Marijos Panos	30c.
Sopulų Motynos Dievo „	30c.
Evangelijos supulkiels apdarais	1.00c.
Gyvenimai Szventųjų, ant visų metų koznos	
dienos, pirma, antra, trecia ir ketvirta	
dalis už kozną dalį po „	65c.
Gyvenimas szv. Benedikto Labro „	10c.
Stebuklai Dievo Szvencz. Sakramente	40c.

Istoriszkos knygos svietiszkos italpos.

Istorija Lietuvos „	30c.
Trumpa senovės Lietuvių Istorija „	10c.
Aplinkrasztis kun. Petravycziaus į Vilniaus	
dziakonytės kuningus 1870 m. „	5c.

Už ką mes lenkams turime būti dėkingi arba
nedėkingi, graži knygutė kurioje aprasyta
visi mūsų prietikiiai su lenkais nū pat
krikšto Lietuvos „ 5c. |

Žiponas bei žiponė „	40c.
Žirgas ir valkas „	30c.
Vytautas didis Lietuvos kunigalkasztis	30c.
Apie senovės Lietuvos pilis „	10c.

„Ausra“ keturių metų pulkiūse apdarose
pė \$1.25 kniga, vienas perkant 4.00c.

Knigos poetiszkos.

Senkaus Jurgis „	15c.
Vitolloranda, pulkus poematas iz	
senovės lietuvių gyvenimo, 2 knygos	1.25c.
Dūnelaczio pavarasio linkmybės	10c.
Konradas Valenrodas „	10c.
Tėvyniszkos gleimės „	5c.
Jūkautos dainos „	5c.
Naujos dainos „	10c.
Birutės dainos „	10c.
Tėvynainių gleimės „	40c.
Pirmutinis degtinės varytojas pulki komedija	5c.
Ponas ir Mužikai, Drama penkioje permainose,	
parasyta Aleksandro Guzuczio,	15c.

Apyzakos.

Palangos Juze, linksmi skaltymai „	20c.
Kas teisybė tai nemėlas pulkis apysakėlis	
iz lietuvių gyvenimo	15c.
Pajudikime vyrai žemę, pulki apysaka	
parasyta patrijotiszkioje dvasėje pagal	
vengriszką pono A. iz B. autorians	
knigutės „Kas teisybė tai ne melas	15c.
Pasaka ape Szaltabuzius (jūkinga)	5.
Ziemos vakarų adynėlė, vokiszkom raldėm	20c.
Mužikėlis „	15c.
Valių knigėlė „	15c.

Moksliszkai rankvedžiai ir

kitokios knygos

Lietuvizska Gramatika parasyta	
kunigo Mikolo Miežinio	50c.
Abėcėla „	30c.
Kniga dėl iszsimokinimo rokundų	25c.
Kniga dėl iszsimokinimo visasvietiszkos kalbos	15c.
Apie buvimą Dievo „	5c.
Grieszninkas priverstas metavotis „	15c.
Pamokslai apie trusę „	5c.
Talmudas ir mūsų žydai „	10c.
Szkala su kalba „	20c.
Priszauszris „	20c.
Kaip įgyti pinigų ir turta „	20c.
Glirybė „	10c.

Genių dėdė, graži pasakutė kur iszrodyta,

kaip labai svietą elogina maskolių valdžia 5c.

Trumpa perzvalga lietuviszkos darbų

Amerikoje 20c., dėl perkupczų po 10c.

Kalendorius ant 1899 m. 25c. ir ant 1890 m. 10c.

Įvairios dyasizszkos knygos.

Pamokslai ant didžiųjų metinių svencijų ir di-
dziosios nedėlios, 50c.

Tiesos Žodžiai, 35c.

Pilietės arba kelias į maldingą gyvenimą 50c.

Pokilis Szventųjų „ 15c. |

Izguldymas metinių szvenczių

labai naudinga knigėlė 10c.

Mokslas Rymo kataliku „ 40c. |

Kas yra griekas? „ 15c. |

Nekaltybė „ 20c. |

Vartai dangaus „ 15c. |

Pekia, arba amžinas pragaras 75c.

Arielka yra nūdai; su ilustracijomis 30c.

Garsas apie baisybes Dievo sudo 25c.

Raktas į dangų „ 15c. |

Didžioji nedėlia „ 5c. |

Kaip Sumeniją nuspaikyti „ 15c. |

Vadovas į dangų „ 40c. |

Prisigatavojimas ant smerczio „ 40c. |

Draugija dėl duszių „ 5c. |

Lietuvizszkos mizsios „ 10c. |

Visoki Abrozėliai su maldėlimis po 5centus.

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVES.

Lietuvos Istorija, nū seniausių gadyinių iki
Gedimino D. L. K., parasyta 1850 m.,
Simano Daukanto. Kniga pirma,

gaunama už 1,50c.

Budas Senovės Lietuvių Kalbėnų ir Zemaiczių

parasytas Simano Daukanto, gaunamas už 1,00.

Istorija Katalikų Bažnyczios, „ 1,00. |

Europos Istorija su žiamlapiais „ 50 ct. |

Lietuvizszkos DAINOS iz visur surinktos 300c.

Pasakojimas Antano Treitininko paraszė vysk.

Zemalczio Motiejus Valancziuszkas, 25 ct.

Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct.

Dievaitis, apysaka szios gadynės 1,00 ct.

Apieka Dievo „ 1,00. |

Aukso Verszė, labai pulki drama „ 20 ct. |

Boleslavas arba antra dalis Genowefos 30 ct.

Du pulkus apraszymaj apie nedorybę

zydo ir piktą augynimą wajku \$1,00.

Eglė, žalczių karalienė ir iszgrovimas Kauno

pilies 1863 m., du pulkus dramatai

parasyti Aleksandro Guzuczio, 25c.

Istorijė gražios Katrukos ir jos visoki

„ atsitiktimai 10c. |

Istorijė apie gražę Mageloną, dukterį karaliaus

iz Neapolio ir apie Petrą kareivį 40c.

Istorijė iz laiko Francuzijos „ 30c. |

„ valnos Afrikoj 30c. |

Istorija Septynių Mokintojų „ 50c. |

Jurgis Mikoslawskis „ 80c. |

Juozapas Koniuszewskis, arba kankinimas

Unijotų po valdžia maskolias 50c.

Konstitucija dėl darbinikų „ 10c. |

Namelis pustelniko „ 75c. |

Nedorybes Rymo Ciesoriu, istorijė iz laiko

„ ponawojimo Nerono 80 ct. |

Pulkus apraszymaj tikru ateytikimu iz

„ czesu wajnos 1863 metu 40 ct. |

Prawadnikas angeliskos kalbos neabdar \$1,00

„ abdarjtas \$1,25. |

Pulkus apraszymas apie Lietuvą „ \$1,00. |

Rinalda Rinaldinas „ \$1,50 ct. |

Senowes apraszymas apie Dukterį „ 50 ct. |

„ Filypo Karejwio |

Sumyszymas arba bajme tury dydeles akis

Tykra tejsybe iz Suvalkų gubernijos 15 ct.

Szwiesla Dievo „ 65 ct. |

Titkus Persų Karalius, „ 25 ct. |

Uzysztanawik ant to geraj „ 50 ct. |

Witas ir Korynna istorijė iz laiko persekiojimo

Bažnyczios S. per Deoklecijana 95 ct.